№ 120 (2620) ▪ Середа, 11 липня 2001 року ▪ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

Ранкове і денне засідання сесії Верховної Ради 10 липня

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЦЬОГО ДНЯ

▪ 966 р. Померла київська княгиня Ольга. ▪ 1856 р. Народився живописець-пейзажист Петро Левченко. ▪ 1917 р. Відбулося перше засідання Малої Ради — комітету Центральної Ради, куди ввійшли представники неукраїнського населення. ▪ 1925 р. У Львові створено Українське національно-демократичне об'єднання. ▪ 1940 р. На Івано-Франківщині народився майбутній письменник Ярема Гоян. Чимало років керує видавництвом дитячої літератури «Веселка». ▪ 1945 р. У радянських тюрмах загинув президент Карпатської України Августин Волошин. ▪ 1980 р. У Київ прибув факел з вогнем XXII Олімпійських ігор, що відбувались у Москві.

Парламентська хроніка

Хто ми? Чиї сини? Яких батьків?

З 00 годин 5 грудня до 14 грудня нинішнього року відбудеться перший всеукраїнський перепис населення. Чому з 00 годин? Бо такі міжнародні нормативи. Хто цього дня народиться до півночі, до перепису не увійде, хто помре, буде записаний як живий.

На дні уряду у Верховній Раді голова Державного комітету статистики Олександр Осауленко детально поінформував народних депутатів про підготовку до цієї надзвичайно важливої та відповідальної події в житті країни.

У світовій практиці прийнято перепис населення проводити раз у десять років.

(Закінчення на 2-й стор.).

Поставити крапку спільними зусиллями

Прем'єр-міністр Молдови Василе Тарлєв запевнив, що цього четверга парламент його країни ратифікує україно-молдовський договір про державний кордон. Про це він заявив на зустрічі з Головою Верховної Ради України Іваном Плющем.

Іван Плющ зазначив, що з боку України робиться все, щоб якнайшвидше розв'язати спірні моменти: «Ми були готові закрити всі питання ще торік, але з вашого боку була затримка. Рішення має бути і тягнути не можна». Прем'єр Молдови пояснив таке явище складною в недавньому минулому обстановкою в країні, зміною влади: «Сьогодні з молдовського боку питань немає». Іван Степанович також наголосив, що «у питанні кордонів багато політизації і спекуляцій». І пообіцяв зі свого боку посприяти ратифікації підписаної у Києві міжурядової угоди: «Якщо і ви, і ми ратифікуємо угоду, то практично не залишиться двосторонніх питань. Залишиться тільки — нормально працювати і торгувати».

(Закінчення на 11-й стор.).

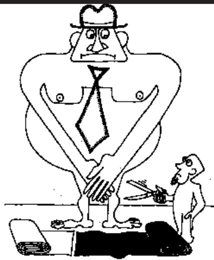

Ні цвяха вам, колеги, ні вибоїн

Акція

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У столиці від стін парламенту втретє стартував журналістський автопробіг «Дорога до Криму: проблеми та перспективи».

Учасників пробігу у далеку дорогу проводжав Голова Верховної Ради України Іван Плющ. Іван Степанович на «посаді» водія «Деу» зробив почесне коло на площі біля парламенту. До речі, двигун для цієї машини виготовили мелітопольці. Мотор під час автопробігу проходитиме своєрідне випробування та презентацію. В автопробігу бере участь і перше українське авто — «Запорожець».

(Закінчення на 3-й стор.).

У номер

Літня ротація

Розпочалася часткова ротація українських миротворців у складі сил ООН у Південному Лівані. Як **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, у Південний Ліван вилетів літак з 481 військовослужбовцем третього інженерного батальйону на борту. З 10 до 27 липня плановано проведення першого етапу ротації четвертого окремого ремонтно-відновлювального батальйону та двадцятого окремого вертолітного загону Збройних сил України в Сьєрра-Леоне. З 1 до 15 серпня також пройде ротація українського контингенту в Косово, під час якої його буде збільшено на 60 військовослужбовців. До цієї провінції літаками Військово-повітряних сил відправлять 331 військовослужбовця. За рішенням міністра оборони Олександра Кузьмука, в 2001 році підбір особового складу для формування миротворчих контингентів відбувався з числа контрактників — солдатів і сержантів строкової служби, які прослужили не менш як рік.

Нашим темпам заздрять. Поки що у близькому зарубіжжі

За темпами зростання промислового виробництва в першому півріччі Україна випереджає усі країни СНД. Це констатують в адміністрації Президента.

(Коментар читайте на 3-й стор.).

Врожай-2001

Зернових буде багато, якщо встигнемо зібрати

Понад 2,5 мільйона тонн зерна вже намолочено в країні з початку жнив. Зокрема, в Криму зібрано 540 тисяч тонн збіжжя. Середня врожайність зернових на півострові, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО**, — 26 центнерів з гектара. А у Совєтському районі беруть по 40 центнерів на круг, Нижньогірському — 37, Красноперекопському — 35.

Згідно з урядовою програмою «Зерно України-2001» цьогорічний хлібний вал становитиме 35 мільйонів тонн. Звичайно, якщо встигнемо вчасно зібрати.

Я вам пишу...

Чекаємо і платимо

У нашому селі постійно вимикають світло. Восени і взимку темніє рано, а робота селян триває впітьмах до ночі. Навесні нам потрібно сіяти, орати землю. Купа металу, яку досі називають тракторами, швидко ламається. А щоб їх лагодити, не працює зварювання. Хоч куди звертався, відповідь одна: чекайте. Ось ми чекаємо і платимо за те, чого не отримуємо. Коли вже нарешті правління зверне увагу на селян? Адже всіх вас годуємо, а умов для праці немає.

Яків ЯРЕМЕНКО.

Вільшана
Недригайлівського району
Сумської області.

P. S. День тому в Україні втопилася 51 особа

Хто ми? Чиї сини? Яких батьків?

Ранкове і денне засідання 10 липня

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

Останній такий перепис на теренах нашої держави відбувся в 1989 році, ще за часів Радянського Союзу. Враховуючи зміни в українському суспільстві, зрозуміло, що ця акція має величезне значення. На цьому, зокрема, наголосила співдоповідач народний депутат Наталія Вітренко.

У переписних листах, зразки яких було роздано депутатам, — 19 запитань. Відповіді на них дадуть розгорнуту картину про соціальний, національний, економічний зріз нашого суспільства, у тім числі демографію, сімейний стан, джерела існування, освіту, професію тощо.

Ця акція вимагає об'ємного організаційного забезпечення та значних фінансових витрат. Бюджетом передбачено для перепису населення виділити 94,5 млн. гривень. А повний кошторис з обрахуванням усіх даних перепису до 2004 року становитиме 224 млн. гривень. До речі, міжнародні норми такі: один долар на душу населення. В Україні виділяється 85 центів, у деяких країнах — близько п'яти доларів на одну людину.

Для проведення перепису потрібно буде залучити і навчити понад 220 тисяч обліковців та більш як 50 тисяч контролерів. В акції візьмуть участь студенти, пенсіонери, безробітні. За «польові роботи» кожному обліковцю буде нараховано 28 оплатних днів, а штатні працівники різних виконавчих органів, які братимуть участь у переписку, матимуть до зарплати 50 відсотків надбавки.

Перші дані перепису населення про чисельність, вік, національність, мову тощо будуть опубліковані у лютому 2002 року. А загалом на опрацювання всіх даних відведено два роки.

Крім суто організаційних і фінансових питань, перепис населення має чимало інших проблем. Передусім мусить бути гарантована конфіденційність записаної інформації: для цього вживаються правові й найсучасніші технічні засоби. Національні та мовні питання, етнічна приналежність записуватимуться за принципом самовизначення, як це робиться у світовій практиці. У тій же світовій практиці тимчасово припиняються будь-які нові територіально-адміністративні перетворення та перейменування міст, населених пунктів, вулиць і провулків, про що Верховна Рада, мабуть, ухвалить відповідну постанову.

Гострою проблемою для переписувачів є нелегальна міграція. Адже тисячі українців під різними приводами нині заробляють на життя за кордоном. Тут також рекомендовано використати міжнародну практику: дані про таких громадян надають родичі, а коли виїхала сім'я — житлово-експлуатаційна контора.

Одне слово, перепис населення — це подія не лише в житті країни, а й у житті кожного з нас. Отож, якщо за п'ять днів до перепису до вашого помешкання постукає обліковець, знайте, підготовка розпочалася, а коли після 14 грудня постукають вдруге, протягом ще п'яти днів — це означатиме контроль, чи потрапили ви до переписного листа.

На сесії було також прийнято постанову провести 11 липня пленарні засідання ВР з розглядом та прийняттям на них рішень щодо підготовлених і обговорених в установленому порядку питань.

Анатолій КАРАСЬ.

Фотофакт

Молодіжна організація Партії регіонів України — Спілка молоді регіонів — під стінами Верховної Ради розпочала акцію «Розв'яжіть підприємцям руки». Її головна мета — привернути увагу суспільства до необхідності нагального вирішення проблем, пов'язаних з оподаткуванням підприємницької діяльності.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Залишаюся прибічником виборів на пропорційній основі

Голова Верховної Ради України Іван Плющ вважає, що парламент, розглянувши пропозиції Президента до Закону «Про вибори народних депутатів України», має погодитися на нову редакцію закону, яка передбачала б співвідношення між пропорційними і мажоритарними округами 50:50. Голова Верховної Ради зазначив, що, як і раніше, залишається прибічником виборів на пропорційній основі, повідомляє Інформуправління ВР.

Водночас І. Плющ підкреслив, що рішення, яке він обстоює, «задовольняє Центральну виборчу комісію, більшість політичних сил і експертів». Адже, сказав він, порівняно з виборами до парламенту 1998 року, «на сьогодні мало що змінилося в структурованості суспільства» і воно опинилося не готовим до виборів винятково за партійними списками. І. Плющ погодився з Президентом України Леонідом Кучмою, що нинішня політична структурованість не дає підстав сподіватися, що парламент, обраний лише за партійними списками, «буде дієздатний».

Зазначивши, що закон про вибори, прийнятий парламентом 17 червня цього року, дає можливість провести «демократичніші вибори», він висловив переконання, що у Верховній Раді «знайдуться здорові сили, які досягнуть компромісу і погодяться, взявши за основу нову редакцію закону, змінити пропорцію».

Голова ВР вкотре висловив побажання, щоб до виборів було сформовано центристський блок, до якого, крім НДП, увійшли б Аграрна партія України, Партія регіонів України, партія «Трудова Україна».

Відповідаючи на запитання журналістів, яким він бачить своє політичне майбутнє, І. Плющ заявив про намір балотуватися до наступного парламенту. Водночас він зазначив, що поки що не проводив консультацій і не визначився — обиратися за партійним списком НДП, до якої він належить, чи за мажоритарним округом. За словами глави парламенту, це буде відомо після того, як НДП визначить умови участі в передвиборному блоці та схвалить виборчі списки. «Дивлячись, яким буде моє місце, я визначатимуся — обиратися за списком чи в окрузі», — сказав І. Плющ.

У відповідь на запитання щодо політичного майбутнього Віктора Ющенка глава парламенту висловив переконання, що екс-прем'єр «приречений на серйозну політику». Яким буде подальший шлях В. Ющенка, вважає він, «покажуть вибори 2002 року», а також, «як працюватиме наступний парламент». І. Плющ зазначив, що «не ставив би подальшу долю України в залежність лише від позиції Ющенка».

Подолання вето чи компроміс

Думки з приводу

Верховна Рада України знову постала перед дилемою: долати президентське вето на новий виборчий закон чи йти на компроміси з главою держави. А як налаштовані народні депутати?

Ігор ШАРОВ, «Трудова Україна»:

— Подолати вето Президента на виборчий закон Верховній Раді цього скликання не вдасться. Але чинний закон потрібно вдосконалювати.

Петро ПОРОШЕНКО, «Солідарність»:

— Я відчув з настрою депутатів, що вето подолано не буде, що ресурсів для цього немає. На сьогодні треба домовлятися про вдосконалення закону на базі співвідношення між мажоритарною і пропорційною виборчою системами — 50 на 50. Необхідно внести зміни, які призведуть до прозорості виборчого процесу, збільшення прав членів виборчих комісій та спостерігачів.

Олександр МОРОЗ, «Лівий центр»:

— Колізія довкола закону про вибори пов'язана не з змістом тих чи тих норм, а з тим, що в ньому передбачено обмеження адмінресурсу. Якщо хочемо мати нормальну правову державу і суспільство, обов'язково повинні подолати вето Президента. Знаю, що деякі фракції, скажімо, СДПУ(о), продовжують консультації щодо подолання вето, бо про них у понятті «адмінресурс» уже не йдеться. Йдеться лише про ті політичні структури, які повністю рухатимуться в руслі вимог Банкової: Аграрну партію, НДП, Партію регіонів і «Трудову Україну».

Михайло БРОДСЬКИЙ, «Яблуко»:

— Необхідно досягти компромісу в пропорції у законах про вибори народних депутатів України та до ВР Криму. Для цього й організується зустріч керівників депутатських фракцій із Л. Кучмою. Але, думаю, спільної думки з Президентом знову не знайдемо, і питання виборчого закону перейде на вересень.

Юрій КОСТЕНКО, УНР:

— Думаю, парламент не подолає вето Президента. Суперечності між тими, хто хоче, щоб вибори відбувалися на чесній основі, та тими, хто бажає використати вагу грошових мішків при змаганні за депутатський мандат, на руку Президенту. Тому найімовірніше, що залишиться стара виборча система.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна»

Відповідно до статті 89 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» (далі — Тимчасова слідча комісія).

2. Тимчасовій слідчій комісії доручити:

а) з'ясувати причини, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна»;

б) вивчити законність проведення приватизації Акціонерного комерційного банку соціального розвитку «Укрсоцбанк», Комерційного промислово-інвестиційного банку «Промінвестбанк».

3. Запропонувати Генеральній прокуратурі України, Головному контрольно-ревізійному управлінню, Міністерству внутрішніх справ України, Службі безпеки України, Рахунковій палаті, Державній податковій адміністрації України розглянути питання щодо участі їх представників у роботі Тимчасової слідчої комісії.

4. Тимчасовій слідчій комісії до 1 жовтня 2001 року проінформувати Верховну Раду України про результати роботи та внести відповідні пропозиції.

5. Матеріально-технічне, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової слідчої комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

6. Затвердити такий склад Тимчасової слідчої комісії:

КОРОЛЬ Віктор Миколайович — група «Солідарність», голова комісії.

КРАВЧЕНКО Микола Васильович — фракція Комуністичної партії України, заступник голови комісії.

СУСЛОВ Віктор Іванович — фракція «Яблуко», заступник голови комісії.

АКОПЯН Валерій Григорович — фракція партії «Демократичний союз».

ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна — позафракційна.

ВОЛОК Анатолій Михайлович — фракція Народно-демократичної партії.

ГОШОВСЬКА Валентина Андріївна — група «Трудова Україна».

ЖУРАВСЬКИЙ Віталій Станіславович — група «Регіони України».

КИРИЛЬЧУК Євген Іванович — фракція «Батьківщина».

КОСТИНЮК Богдан Іванович — фракція Народного руху України.

КРИВОШЕЯ Сергій Вікторович — фракція Партії зелених України.

ПЛУЖНИКОВ Ігор Олександрович — фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної).

ПОЛЮХОВИЧ Іван Павлович — фракція Українського народного Руху.

СТАНКОВ Анатолій Кирилович — фракція Соціалістичної партії України (Лівий центр).

ТЕРЬОХІН Сергій Анатолійович — фракція партії «Реформи і Порядок» — «Реформи—Конгрес».

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
5 липня 2001 року.
№ 2578-III.

Друге життя садиби — за партійні кошти

Соціал-демократична партія України (об'єднана) вирішила надати матеріальну допомогу на відновлення садиби-музею Івана Франка в селі Нагуєвичі Дрогобицького району, яка істотно пошкоджена пожежею. Як повідомив лідер партії, Перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук, політбюро СДПУ(о) доручило Львівському обкомові партії забезпечити організацію відновлювальних робіт музею Великого Каменяра за рахунок партійних коштів. Роботи завершать до 145-ї річниці від дня народження Івана Франка.

Заява голови СДПУ(о) Віктора Медведчука про чесні вибори чесної влади

Представники кількох громадських організацій України оголосили про намір запропонувати учасникам парламентських виборів меморандум з прийняттям зобов'язань про чесне проведення кампанії 2002 року. Соціал-демократична партія України (об'єднана) повністю підтримує ідею чесних виборів і вітає будь-які громадські ініціативи, що будуть спрямовані на реалізацію цієї ідеї.

Ми підкреслюємо необхідність громадського контролю як безпосередньо за проведенням голосування, так і за суворим дотриманням законів та критеріїв моралі під час проведення всієї виборчої кампанії. Зокрема, це стосується засобів пропаганди та контрпропаганди у ЗМІ. Ми пропонуємо у зв'язку з цим створити громадський моніторинговий комітет, який би відслідковував виборчу кампанію на телебаченні, радіо і в пресі, аналізуючи її з точки зору дотримання умов чинного законодавства, застосування не гідних з точки зору суспільної моралі засобів політичної боротьби. СДПУ(о) готова надати допомогу в цій роботі, використовуючи організаційні можливості своїх розвинених партійних структур.

70 тисяч навчених і підготовлених членів нашої партії на всіх без винятку виборчих дільницях країни ретельно слідкуватимуть за дотриманням закону під час місцевих виборів та до Верховної Ради України. Оскільки лише за умови чесних виборів український народ отримає чесну владу.

Наша партія звертається до всіх партій, що мають намір взяти участь у виборчій кампанії 2002 року, із закликом виступати на підтримку ідеї чесних виборів та підключитися до ініціатив для втілення її в життя. Чесні вибори — запорука чесної влади!

Найімовірніше, що залишиться стара виборча система 2
5 Закон друкується з комп'ютерного набору Укрінформу
5 Закон печатается с компьютерного набора Укринформа

Порядні політики мають бути разом

Учора, 10 липня, коли на вулиці Банковій був чудовий привід для відзначення сьомої річниці перебування Леоніда Кучми при владі, на Грушевського святкували іншу подію: створення нового виборчого блоку демократичної опозиції «Форум національного порятунку». Декларацію про об'єднання підписали голови семи політичних партій: «Батьківщина», «Собор», УСДП, УРП, УКРП, ППУ, УХДП. Народний депутат, член ФНП Костянтин Ситник ознайомив з рішенням ради форуму, яка збиралася напередодні: по-перше, схвалити ініціативу створення неконкурентних виборчих блоків демократичної опозиції, зокрема, ФНП на базі широких політичних сил демократичного спрямування; по-друге, звернутися до партій та громадських організацій, які сповідують державницькі засади і готові боротися проти антинародного режиму, з пропозицією приєднатися до участі у виборах на боці опозиції та взяти участь у формуванні широкої коаліції демократичних сил і, по-третє, створити у ВР депутатське міжфракційне об'єднання демократичної опозиції як прообраз парламентської коаліції після виборів. Лідером нового виборчого блоку керівники семи партій, «за об'єктивними критеріями», як визначив Левко Лук'яненко, одноголосно обрали Юлію Тимошенко.

Представники новоствореного блоку у виступах зізнавалися, що їм нелегко дався цей крок. Але кожен з них розумів, якщо повторити помилки 98-го року, коли Рух, наприклад, поборював Національний фронт, — це найближча дорога до поразки. У всіх у них один ворог — нинішній

олігархічно-кримінальний режим. Тому інші виборчі демократичні блоки їм не конкуренти, а однодумці. «Ми бачимо дружні сили, які окремо, але разом з нами боротимуться за сильну і справедливу державу. Це блоки Олександра Мороза і Віктора Ющенка», — заявила Юлія Тимошенко.

Звичайно, для більшої гарантії перемоги потрібно було б створити ще ширшу коаліцію, але вже сьогодні зрозуміло, як пожартував Анатолій Матвієнко, «якщо трійка завтра звернеться до народу, ніхто з присутніх голів партій не відмовиться від підпису під декларацією», як і від наміру досягти шляхетної мети — створити чесну і професійну владу.

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Нашим темпам заздрять. Поки що у близькому зарубіжжі

Коментар

(Початок на 1-й стор.).

Що це, економічне диво чи об'єктивна закономірність? Судячи з вражаючого поступу промисловості, яка забезпечила приріст на 18,5 відсотка проти аналогічного періоду минулого року, скидається на диво. Але з огляду на те, що ми зупинили падіння виробництва ще в другій половині 1999 року, а торік створили міцні передумови до системного розвитку промисловості, то нібито маємо справу з об'єктивною закономірністю. Спіраль економічного розвитку й далі розкручується під впливом закономірних тенденцій, породжених ще неповноцінними, але вже відчутними реформами. Ще недавно ми вели мову лише про успіхи видобувних і сировинних галузей, а вже сьогодні темпам зростання виробництва нашого машинобудування (більш як на 25 відсотків) заздрять у близькому зарубіжжі. Мало того, питома вага продукції машинобудування в загальних обсягах експорту становить уже не торішні 7, а більш як 10 відсотків. На 54 відсотки проти рівня минулого року зросли темпи виробництва коксу та продуктів нафтоперобки, більш як на 15 відсотків додали хімічна та нафтохімічна галузі. Вже можна без песимізму говорити про динаміку платоспроможного попиту, бо бартер за цей час скоротився з 48 до 12,2 відсотка, тоді як рентабельність виробництва в багатьох галузях сягає вже світового рівня. А ці зрушення вже принесли свої позитивні плоди в галузях, які працюють здебільшого на внутрішній споживчий ринок. Приріст продукції у деревообробній галузі сягнув 29 відсотків, у целюлозо-паперовій і поліграфічній —26, у легкій промисловості — 23, в харчовій — 22 тощо. Попри нашу ментальну любов до статистики, річ уже не лише в цифрах, оскільки очевидно, що ми не забалакали, як уміємо, економічні експерименти в металургійній, деревообробній, легкій, суднобудівній галузях та сільському машинобуванні. І не дивно: зростання промислового виробництва нині спостерігається в усіх регіонах країни, тоді як торік ми констатували його падіння в семи областях.

Сергій ВЛАД.

Палка-виручалка — картоплекопалка

Умілі руки

У корисності агрегату, створеного умільцем із села Хлипнівки Звенигородського району Черкаської області 61-річним пенсіонером Володимиром Кармазіним, переконався не лише сам аматор, але і його сусіди, яким господар стального друга час від часу надає технічну допомогу безплатно. Зібрана з придбаних на базарі, здебільшого «москвичовських» автозапчастин, машина може не тільки перевозити вантажі. Оснащена причепним інвентарем: підгорталкою, саджалкою та копалкою — вона знайшла гідне застосування на картопляних сотках. Залізний кінь копає бульбу, наприклад, зі швидкістю 25 соток на годину, «з'їдаючи» при цьому лише літр бензину А-76.

Чи існують аналоги цього дива техніки і чи цікавилися ним конструкторські бюро — історія замовчує. Та й не в цьому суть. Володимир Іванович на оригінальність не претендує. Досягнуто головної мети: новатор істотно полегшив життя дорогій дружині. Продуктивністю праці та якістю виконаних робіт Катерина Петрівна загалом задоволена, а тому закинула в куток сапу і лопату.

Чого тільки справжній чоловік заради великої любові не зробить!

Галина КВІТКА.
Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Ні цвяха вам, колеги, ні вибоїн

Акція

(Початок на 1-й стор.).

За кілька днів колеги не лише відчують українські дороги, а й побувають на підприємствах автомобілебудівної галузі. Зокрема, на дніпропетровському акумуляторному заводі «Іста», СП «АвтоЗАЗ-Деу», АТ «Черкаський автобус».

Організаторами акції виступили Всеукраїнський автомобільний клуб журналістів, Управління ДАІ МВС України, Всеукраїнський клуб народних депутатів «Парламент», Асоціація працівників ЗМІ України. Незмінним генеральним спонсором стала торгова марка «Союз-Віктан», страховки надала компанія «Едем». А інформаційним спонсором виступили понад 45 ЗМІ, серед яких і «Голос України».

Перед стартом Іван Степанович побажав столичним і регіональним екіпажам, які приєднуватимуться на маршруті, а також автомобілебудівникам оминати всі вибоїни.

«Голос України» приєднується до цих побажань: ні цвяха вам, колеги, в колеса!

Вл. інф.

У номер

Новини регіону: Харківщина

Вкладники Ощадбанку рушили по правду в Європу

Європейський суд із прав людини прийняв до розгляду скарги харківських вкладників Ощадбанку.

На найпершу заяву в Європейський суд з прав людини, яку підписали чотирнадцять вкладників, вже отримано відповідь. У ній повідомляється, що термін розгляду заяви вже близько. Можливо, цей прецедент нарешті змусить українську владу не робити хорошу міну при поганій грі і повернути народові відібране державою добро.

Зіграємо у футбол за кухлем пива

У центрі Харкова відкрито футбольне кафе. У день відкриття його відвідувачами стали майже сто харків'ян — уболівальників «народної команди» «Металіст». Окрім безкоштовного пива, горішків та чипсів, шанувальники футболу отримали ще один подарунок — годинне спілкування з кількома гравцями своєї команди. Такі зустрічі стануть регулярними.

Смертельний металобрухт

Біля села Миргороди Зміївського району на міні часів другої світової війни підірвався 35-річний місцевий житель. За повідомленням компетентних органів, він намагався розпиляти знайдений у посадці боєприпас. У результаті отримав проникаюче поранення в груди. Встановлено, що потерпілий працював у воєнізованій частині і напевне мав уявлення про те, яку небезпеку таїть у собі така знахідка.

Подешевшав газ

З 1 липня ціни на скраплений газ для населення в Харківській області знижено на 10%. Як повідомив директор компанії «Регіонгаз» Олег Шаповалов, протягом усього року вітчизняні видобувальники весь час підвищували оптову ціну на газ. У підсумку до лютого вона зросла у 4 рази. Однак нині почався зворотний процес — з 1 липня 50-літровий балон скрапленого газу коштуватиме 40 гривень замість 44.

Смерть в каналізаційному колодязі

Трирічний малюк упав у відкритий каналізаційний люк. Кришка, наче мишоловка, перекинула його у шестиметровий колодязь. Дитину врятувати не вдалося.

Прокурор одного з районів Харкова, де сталася трагедія, заявив, що вбачає у цьому випадку не що інше, як недбале ставлення міської влади до власних обов'язків.

Фотофакт

Всеукраїнське молодіжне об'єднання «Молодь — надія України» біля будинку телеканалу «Інтер» у Києві провело акцію на підтримку українізації суспільного мовлення.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Має торжествувати закон

ПОДАННЯ
Міністру внутрішніх справ України
Юрію Смірнову
Генеральному прокурору України Михайлу
Потебеньку
(згідно статті 25 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»)

Про вжиття термінових заходів щодо усунення брутальних порушень чинного законодавства України і притягнення до відповідальності посадових осіб УДАІ УМВС України в Рівненській області

До Комітету надійшла інформація про брутальні порушення чинного законодавства, зловживання службовим становищем та розкрадання державного майна начальником Дубнівського відділу дорожньої міліції УДАІ УМВС в Рівненській області полковником міліції Луцюком П. С.

Так, працюючи на посаді начальника відділення ДАІ Радивилівського РВ УМВС, Луцюк П. С. перебував за місцем роботи на квартирному обліку для отримання житла. В 1991 році сім'я Луцюка П. С. у складі дружини, сина та дочки отримала службову трикімнатну квартиру в чотириквартирному будинку по вул. Тихій, 6, м. Радивилів, який був споруджений силами та на кошти міської ради, від імені якої за довіреністю № 29 від 09. 04. 91 р. діяв Похальчук М. Ф., та Луцюком П. С., який мешкав у Радивилові, вул. Тиха, 6, було укладено договір про купівлю з переданням у власність Луцюку П. С. вказаної квартири.

17. 01. 95 р. Луцюк П. С. звернувся в Радивилівське БТІ з заявою про надання довідки на відчуження власної квартири за адресою: вул. Тиха, 6, кв. 1. На підставі отриманої довідки з БТІ 21. 02. 95р. між Луцюком П. С. та його неповнолітньою дочкою Луцюк Л. П., від імені якої діяла мати Луцюк Н. Г., було укладено договір про дарування вказаної квартири дочці.

02. 06. 95 р. Луцюком П. С. на розгляд трудового колективу Дубнівської ОР ДПС ДАІ подано заяву про постановку його на квартирний облік. Рішенням трудового колективу від 06. 07. 95р. Луцюк П. С. було поставлено на квартирний облік для одержання житлової площі у зв'язку з її відсутністю.

Отже, Луцюк П. С. у зв'язку з відчуженням своєї квартири в Радивилові, вул. Тиха, 6, кв. 1, штучно погіршив свої житлові умови, чим свідомо порушив ст. 35 Житлового Кодексу України, яка передбачає постановку на новий квартирний облік не раніше, ніж через 5 років після погіршення житлових умов, тобто незаконно отримав квартиру в смт. Млинів шляхом зловживання своїм службовим становищем.

10. 01. 97 р. між неповнолітньою дочкою Луцюка П. С., від імені якої діяла її мати Луцюк Н. Г., та командиром відділення Дубнівської ОР ДПС ДАІ Казміруком В. В. укладено договір купівлі-продажу квартири за адресою: м. Радивилів, вул. Тиха, 6, кв. 1. Згідно з договором квартира перейшла у власність Казміруку В. В. після сплати ним іншій стороні договору суми в 30 000 грн. Вказану суму Казмірук В. В. одержав 07. 01. 97 р. в Радивилівському відділенні АПБ «Україна», як цільовий кредит для придбання квартири.

У березні 1997 р. за вказівкою Луцюка П. С. з коштів Дубнівської ОР ДПС ДАІ було погашено 50% кредитної позики Казміруку В. В. в сумі 15 000 грн., яку він отримав для придбання житла. На день надання пільги для отримання та погашення кредиту Казмірук В. В. не мав 15 років вислуги, що надавало б йому це право.

Із липня 1995-го по вересень 1997 років Дубнівським відділом дорожньої міліції велося будівництво службового житлового будинку за адресою: смт. Млинів, вул. Л. Українки, 11. Будівництво проводилося за рахунок позабюджетних коштів підрозділу, з витратами по будівництву в сумі 23 571 грн. У зв'язку з відхиленням від проектно-кошторисної документації надлишково використано грошові кошти в сумі 7 539 грн. 43 коп. на будівництво господарського блоку, який в плані забудови не передбачався.

Даний службовий одноквартирний двоповерховий будинок, загальною площею 165,3 м^2, житловою площею 68,7 м^2 актом Державної приймальної комісії був прийнятий в експлуатацію. Водночас фактичний кошторис на використання позабюджетних коштів для будівництва будинку представлений не був. Ордер № 1 від 6 березня 1997 р. на заселення в дану квартиру, згідно з рішенням Млинівської селищної Ради отримав начальник Дубнівської ОР ДПС ДАІ Луцюк П. С. Підставою для отримання ордеру на вказаний будинок було рішення трудового колективу Дубнівського ВДМ.

Фактично в цей будинок, згідно з документами був поселений Луцюк П. С. та його малолітній син Роман 1995 р. народження. В серпні 1997 р. даний службовий будинок передано в комунальну власність Млинівській селищній раді і в травні 1998 р. він був приватизований в рівних частках між Луцюком П. С. та малолітнім сином Луцюком Р. П.

Луцюк П. С. при отриманні житла в смт. Млинів Рівненської області порушив норми чинного житлового законодавства.

13 червня 1996 р. від імені Дубнівської ОР ДПС Луцюком П. С. та його заступником Пронем П. Ф. укладено угоду № 33 з директором Дубнівського КП «Будтехсервіс», про будівництво і передання Проню П. Ф. 3-кімнатної квартири за адресою: м. Дубно, вул. Мирогощанська, 85. Вартість квартири становила 25 900 грн. В розрахунок за вказану квартиру Пронь П. Ф. передав КП «Будтехсервіс» свою приватизовану 2-кімнатну квартиру в м. Дубно, вул. Замкова, 20, кв. 4, вартість якої становила 50% вартості 3-кімнатної квартири. Згідно з п. 4 даної угоди Дубнівська ОР ДПС ДАІ мала перерахувати ще 12 950 грн., або 50% вартості цієї 3-кімнатної квартири.

Проню П. Ф. за ініціативою Луцюка П. С. було надано безоплатну допомогу в розмірі 12 950 грн. усупереч встановленому порядку отримання в банку кредиту на придбання житла. Даний працівник на квартирному обліку з питань розширення або покращання житлових умов за місцем роботи та проживання не був, бо мав 2-кімнатну приватизовану квартиру на сім'ю з трьох осіб.

02. 04. 97 р. до начальника УМВС надійшов лист від начальника Дубнівського ОР ДПС Луцюка П. С. про надання йому дозволу на придбання за рахунок коштів позабюджетного фонду житлового будинку у приватної особи Пархути М. В. за адресою: м. Радивилів, вул. О. Пчілки, 4-а, для виділення двох квартир в цьому будинку працівникам підрозділу.

Розглянувши дане відношення, керівництво УМВС не заперечувало у вирішенні даного питання відповідно до вимог чинного законодавства. На підставі договору купівлі-продажу № 7 від 21. 05. 97 р. Дубнівською ОР ДПС ДАІ у громадянина Пархути В. М. придбано житловий будинок загальною площею 87, 3 м^2 вартістю 31 729 грн. і сплачено державне мито в сумі 1 586 грн.

Згідно з оціночним актом дане житло побудовано у 1976 р. і його реальна вартість станом на 26. 07. 97 р. становила 15 932 грн., що підтверджується довідкою-характеристикою.

Таким чином, при придбанні будинку Пархути В. М. Луцюком П. С. як основним розпорядником коштів ОР ДПС ДАІ було надлишково сплачено 17 383 грн.

За вказівкою Луцюка П. С. начальником ВДАІ Рівненського РВ УМВС майором міліції Ковтанюком Ю. П. було внесено завідомо неправдиві відомості Голові Рівненської районної ради для підготовки розпорядження № 58 від 05. 05. 2000 р. «Про визнання майна безхозяйним». Цей посадовий підлог був скоєний з метою уникнення сплати митних платежів за придбані за кордоном автомобілі.

Даним розпорядженням визначалися безгосподарські транспортні засоби, які знаходилися на штрафному майданчику ВДАІ Рівненського РВ УМВС для подальшої їх реалізації у встановленому порядку. В переліку автотранспорту, що підлягав реалізації, вказувався автомобіль «Фольксваген-Гольф», кузов № WVWZZZ1H1NWO715791. Вказаний автомобіль фактично на штрафному майданчику не зберігався і підстав для внесення його в рішення про визнання безгосподарським не було.

Аналогічно Луцюком П. С. було подано матеріали відносно іншого автомобіля «Фольксваген-Гольф» № WVWZZZ1HZPW101027.

У подальшому вказані автомобілі було реалізовано через торговельні організації.

У вересні 2000 р. під час перевірки реєстраційної діяльності Дубнівського МРЕВ ДАІ виявлено низку грубих порушень, допущених співробітниками даного підрозділу під час реєстрації автомобілів. Допускалися факти оформлення автомобілів на підставних осіб, не витребувалися погодження з Державтотранспроекту Мінтрансу України на переобладнання автомобілів, мали місце факти виправлення записів у документах про реєстрацію. За виявленими порушеннями проведено службове розслідування і наказом по УМВС ряд працівників Дубнівського МРЕВ звільнено з ОВС.

Отже, Луцюк П. С., перевищивши покладені на нього службові повноваження, скоїв діяння, які підпадають під ознаки злочину, передбаченого ст. 166 КК України.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 23—25 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», —

ПРОШУ:

Терміново організувати перевірку фактів порушень чинного законодавства України посадовими особами УДАІ УМВС України в Рівненській області та вжити заходів до їх усунення і притягнення винних до кримінальної відповідальності.

Про результати перевірки і вжиті заходи невідкладно інформувати Комітет у встановлений законом строк.

Юрій КАРМАЗІН,
голова Комітету ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Баланс інтересів і контроль

Точка зору

В Україні, схоже, затіяли складну гру з метою, з одного боку, на підставі всеосяжного компромісу об'єднати якомога більше представників різних політичних сил і створити взаємопов'язану систему стримувань і противаг між ними. Учасниками цього компромісу «під Президентом» стали новий «старий» уряд, в якому залишилося 13 із двадцяти колишніх міністрів, новий прем'єр Анатолій Кінах, різноманітні фінансово-промислові угруповання (клани та олігархи), що протиборствують між собою в парламенті та за його межами, та їхні політиколобістські формування у вигляді політпартій і громадських рухів і навіть прихильники відправленого у відставку прем'єра Віктора Ющенка — здавалося б, противники глави держави.

З другого боку, всі призначення відбуваються лише на підставі або особистої відданості, або особистої зобов'язаності за нову посаду, що або вивищує призначеного у громадсько-політичній ієрархії або повертає його з небуття.

Всі ці кроки поєднуються з прагненням на законодавчому рівні, за допомогою депутатського корпусу, коли не змінити, то принаймні не дати зруйнувати вертикаль виконавчої влади, строго підпорядковану главі держави і лише від нього залежну. Це, очевидно, за задумом Президента, не повинно дозволити на наступних парламентських виборах використати у власних цілях так званий адміністративний ресурс і державні фінансові потоки.

Найхарактернішими у цьому плані стали призначення 48-річного міністра економіки Василя Рогового віце-прем'єром з питань економічної політики, першим заступником глави адміністрації Президента 52-річного Юрія Єханурова, колишнього першого віце-прем'єра в уряді Ющенка, і главою Антимонопольного комітету України 44-річного Олексія Костусєва.

Василя Рогового, либонь, вважають настільки «своїм» у президентському оточенні, що його навіть не вважали за потрібне попередити про нове підвищення. Він усім розповідав, що буде лише міністром, а ЗМІ вже смакували президентський указ про прибавку в посаді. При цьому Роговий сам не приховує, що йому близькі «об'єднані» соціал-демократичні погляди, а фракція СДПУ(о) в парламенті не заперечує, що новий віце — її протеже.

Єханурова вважали чи не найвідданішим і найпослідовнішим соратником Ющенка, який відав у його уряді приватизаційними процесами, бо перед тим протягом кількох років очолював Фонд держмайна країни і був добре обізнаний, кому й за скільки пішли цінні об'єкти колишньої загальнодержавної власності. Тепер про це за бажання може знати й Президент, а отже, також за бажання, може й жорсткіше контролювати можливості нових власників, звичайно, собі на користь. І близькість Єханурова до Ющенка тому, мабуть, не перешкоджає.

А Костусєв замінив на новому посту Олександра Заваду, який очолював АМК протягом останніх восьми років і ще з часів президента Леоніда Кравчука був серйозною перепоною у прагненні різних угруповань до монопольного панування в тій чи тій галузі. Але навіть не те, що у Президента з'явилася можливість платити за лояльність доступом до рентабельних об'єктів, — головне в цьому призначенні. Костусєв — депутат парламенту і член фракції партії «Трудова Україна», одним з керівників якої є трубний монополіст України Віктор Пінчук. А тому призначення Костусєва, а потім і Рогового ніби врівноважило інтереси різних кланів в уряді. Його глава Кінах — то креатура й висуванець київського клану, близького до першого заступника голови парламенту Віктора Медведчука і, за визначенням Кучми, «чесного оліхарха» — Григорія Суркіса, а також до Олександра Волкова. ПТУ Пінчука—Костусєва, як відомо, планувала на посаду власного кандидата — Сергія Тигіпка. Тепер Кінах має бути «незалежним», а щоб це в нього краще виходило, інтереси кланів мають бути збалансовані.

Про подібний підхід свідчать і призначення, зроблені в уряді за кілька днів перед тим. Віце-прем'єр-міністром з питань агропромислового комплексу було призначено 46-річного бізнесмена Леоніда Козаченка, президента Української ліги промисловців і підприємців АПК і водночас главу Української аграрної корпорації. До того ж Козаченко — член президії Українського союзу промисловців і підприємців, що його до призначення прем'єром очолював Кінах.

Призначення Козаченка до уряду відверто обстоювали парламентські фракції партії «Демократичний союз», очолюваної Олександром Волковим, і Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), на чолі якої — Віктор Медведчук і Григорій Суркіс. Саме ці особи разом з прихильниками тієї ж ПТУ Тигіпка—Пінчука—Костусєва, як відомо, очолили рух за зміщення колишнього прем'єра Віктора Ющенка, а потім за взаємною домовленістю проголосували за призначення Кінаха.

(Закінчення на 6-й стор.).

Всі призначення відбуваються лише на підставі або особистої відданості, або особистої зобов'язаності

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про стан, напрями реформування і фінансування освіти в Україні

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У зв'язку з наявністю серйозних недоліків щодо виконання законодавства з питань освіти в частині правових, економічних, соціальних та організаційних засад функціонування і розвитку системи освіти в Україні визнати роботу Кабінету Міністрів України недостатньою.

2. Кабінету Міністрів України разом з комітетами Верховної Ради України з питань бюджету, з питань науки і освіти проаналізувати стан фінансування дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, підготувати узгоджені пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік» в частині приведення видатків навчальних закладів на оплату праці, комунальні послуги, електроенергії, водопостачання до діючих нормативів.

Забезпечити збільшення з 1 вересня 2001 року посадового окладу (ставки заробітної плати) педагогічним та науково-педагогічним працівникам на 50 відсотків.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

вивчити питання нормативно-правового забезпечення реформування освіти в Україні, проаналізувати стан виконання Державної національної програми «Освіта» (Україна XXI століття) та визначити доцільність створення Національної програми розвитку освіти України;

забезпечити в повному обсязі педагогічними кадрами навчальні заклади у сільській місцевості;

запровадити моніторинг реформування освіти з метою прийняття ефективних рішень щодо подальшого вдосконалення змісту освіти та форм її організації;

проаналізувати стан заборгованості із заробітної плати працівникам освіти та виконання статті 57 Закону України «Про освіту» і надати адресну допомогу регіонам у її ліквідації;

здійснити виплати, передбачені статтею 57 Закону України «Про освіту» (надбавка за вислугу років, щорічна грошова винагорода та допомога на оздоровлення, компенсація за оплату користування житлом з опаленням і освітленням педагогічним працівникам, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають в них), за 1997—2000 роки. Вважати, що зазначені виплати за 1997—2000 роки є державним боргом;

під час розроблення проекту Державного бюджету України на 2002 рік передбачити:

фінансування освітньої галузі в розмірі, визначеному статтями 57 та 61 Закону України «Про освіту»;

визначення розміру посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до вимог статті 57 Закону України «Про освіту». Не допускати реалізацію цих норм за рахунок скорочення штату працівників навчальних закладів;

відповідно до статті 43 Закону України «Про загальну середню освіту» передбачити виплату заробітної плати та інших виплат педагогічним працівникам, спеціалістам та обслуговуючому персоналу державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладів з Державного бюджету України;

обсяги державного замовлення на підготовку фахівців у професійно-технічних та вищих навчальних закладах на 2002 рік і наступні роки на рівні, не нижчому 2000 року;

збільшення коштів на модернізацію матеріально-технічної бази, видання підручників і навчально-методичної літератури, придбання наочних посібників, новітньої техніки і лабораторного обладнання для навчальних закладів;

виплати стипендій, забезпечення пільгового проїзду учнів, студентів і педагогічних працівників за соціально захищеними критеріями;

безоплатну видачу навчальних підручників учням, слухачам і студентам, а також дипломів, свідоцтв, атестатів, інших документів про освіту випускникам державних і комунальних навчальних закладів;

фінансування створення та функціонування навчального науково-популярного телевізійного каналу;

з метою недопущення загрози життю дітей, учнів, педагогічних працівників скласти перелік об'єктів, які потребують капітального ремонту;

проаналізувати становище та визначити шляхи вирішення проблеми щодо приватизації педагогічними працівниками сільської місцевості житла;

створення при Міністерстві освіти і науки України державного видавництва «Шкільний підручник», а також при Міністерстві освіти і науки України та Академії педагогічних наук України — науково-дослідного центру з проблем економіки освіти та науково-дослідного центру з проблем навчальної книги;

виділення 300,0 млн. гривень для забезпечення комп'ютеризації навчальних закладів;

формування державних програм з пріоритетних напрямів розвитку освіти;

здійснення заходів щодо забезпечення своєчасного і повного фінансування загальноосвітніх навчальних закладів у зв'язку з переходом на 12-річний термін навчання для здобуття громадянами повної загальної середньої освіти та нову структуру школи.

4. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям разом з органами місцевого самоврядування:

проаналізувати стан виконання регіональних програм розвитку освіти, внести до них відповідні корективи з урахуванням вимог законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про позашкільну освіту»;

розробити графіки ліквідації заборгованості із заробітної плати працівникам навчальних закладів та виплат згідно з статтею 57 Закону України «Про освіту» з часу його прийняття;

розробити програму «Шкільний автобус» та, починаючи з 2002 року, передбачити кошти для її реалізації;

забезпечити збільшення коштів для надання кредитів громадянам України для отримання ними вищої освіти;

проаналізувати стан соціального забезпечення педагогів, дітей, учнів, вихованців, студентів, слухачів та підвищити ефективність використання оздоровчих навчальних закладів;

сприяти педагогічним працівникам, спеціалістам, обслуговуючому персоналу, які працюють і проживають у сільській місцевості, у забезпеченні їх земельними ділянками, створенні товариств з обробки землі, що надана їм державою в довгострокове користування. Сприяти педагогічним працівникам в обробці землі, виділенні пільгових, безпроцентних кредитів з поверненням частини процентної ставки або часткової компенсації протягом поточного року ставки за користування кредитами комерційних банків, що надаються сільгоспвиробникам (позичальникам) для проведення польових робіт та будівництва житла;

вжити заходів щодо суттєвого поліпшення гарячого харчування у всіх дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах. Рекомендувати створити за рахунок бюджетних та позабюджетних коштів при кожному місцевому бюджеті спеціальні фонди на харчування;

проаналізувати та організувати забезпечення одягом, взуттям, учнівською формою дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування;

провести реструктуризацію боргів за користування комунальними послугами, електричною енергією, що утворилися за минулі роки, установам і навчальним закладам, а також педагогічним працівникам;

взяти на постійний контроль питання щодо забезпечення проведення капітального ремонту та будівництва нових приміщень навчальних закладів;

забезпечити комплексний аналіз підручників, навчальних посібників, за якими проводиться навчання учнів, студентів, особливо тих, які надійшли із зарубіжних держав;

здійснити повне фінансування витрат, пов'язаних із матеріальним, житловим та іншим забезпеченням, що встановлені державою для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

створити соціальні фінансово забезпечені програми ефективного використання оздоровчих навчальних закладів для організації лікування, оздоровлення та відпочинку дітей, учнів, вихованців, студентів, слухачів, продовжити фінансування студентських санаторіїв-профілакторіїв, учнівських таборів відпочинку за рахунок коштів соціального страхування, не допускаючи продажу та перепрофілювання студентських та учнівських оздоровчо-спортивних таборів та інших об'єктів соціальної інфраструктури галузі;

забезпечити збереження мережі навчальних закладів під час передачі їх до комунальної власності;

затвердити соціальні програми профілактики та оздоровлення педагогічних, науково-педагогічних працівників, а також будівництва, реконструкції, капітального ремонту житла для педагогічних працівників, особливо у сільській місцевості;

створити умови для розвитку навчального, дослідного, експериментального та підсобного господарств при навчальних закладах;

сприяти розвитку державних програм щодо пошуку, підтримки, організації навчання та забезпечення робочими місцями обдарованої і здібної молоді;

своєчасно замовляти та забезпечувати надходження до навчальних закладів шкільних меблів, технічних засобів навчання, канцтоварів, а також комп'ютерної і навчальної електронної техніки;

розробити та запровадити систему матеріальної підтримки молодих педагогічних працівників;

відновити проведення Всеукраїнських спортивних змагань серед учнів, студентів, педагогічних та науково-педагогічних працівників з різних видів спорту.

5. Міністерству освіти і науки України, органам державної влади, у підпорядкуванні яких знаходяться навчальні заклади, Національній академії наук України та Академії педагогічних наук України:

забезпечити своєчасну розробку та затвердження державних стандартів освіти;

створити творчі колективи з розробки сучасного покоління підручників, навчальних програм, меблів, канцелярських товарів та технічних засобів навчання;

розробити відповідну нормативно-правову базу та забезпечити збереження і розвиток мережі навчальних закладів;

систематизувати роботу щодо приведення структури підготовки професійних кадрів у відповідність із потребами ринку праці. Особливу увагу звернути на забезпечення фахівцями наукоємних і високотехнологічних підприємств, малого підприємництва та сфери послуг;

проаналізувати стан функціонування гуртожитків та умови проживання в них учнів, студентів, визначити об'єктивність встановлення цін за користування учнями та студентами гуртожитками, фізкультурно-оздоровчими і спортивними спорудами, фізкультурно-оздоровчим знаряддям і обладнанням, іншим майном, призначеним для занять фізичною культурою і спортом, а також закладами культури, бібліотеками, комп'ютерною технікою та додатковими освітніми послугами. Сприяти виділенню місць у гуртожитках молодим студентським сім'ям.

6. Кабінету Міністрів України, Міністерству економіки України, Міністерству освіти і науки України спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти протягом червня поточного року проаналізувати становище з державним замовленням для вступу до вищих та професійно-технічних навчальних закладів, забезпечивши при цьому поступальний ріст державного замовлення до вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації в обсязі 180 студентів на 10 тисяч населення, до вищих навчальних закладів I—II рівнів акредитації — 100 студентів на 10 тисяч населення.

7. Комітетам Верховної Ради України з питань бюджету та з питань науки і освіти при опрацюванні проекту Бюджетної резолюції на 2002 рік врахувати пропозиції щодо виділення коштів на реалізацію статей 57 і 61 Закону України «Про освіту» в частині виконання державних гарантій працівникам навчальних закладів та фінансування освіти в повному обсязі.

8. Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти:

узагальнити пропозиції, які надійшли при обговоренні зазначеного питання, та врахувати їх при підготовці законодавчих актів;

прискорити завершення створення законодавчої бази з питань освіти та подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про вищу освіту у другому читанні;

спільно з Кабінетом Міністрів України забезпечити підготовку змін до базового Закону України «Про освіту» з метою приведення його у відповідність з Конституцією України.

9. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на комітети Верховної Ради України з питань науки і освіти, з питань бюджету, з питань фінансів і банківської діяльності.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
21 червня 2001 року.
№ 2551-III.

Офіційно

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про скасування деяких положень пункту 10 постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393

Кабінет Міністрів України 8 січня 2000 року прийняв постанову № 12, якою виклав у новій редакції пункт 10 постанови від 17 липня 1992 року № 393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їхніх сімей».

Абзацами третім і четвертим зазначеного пункту встановлено, що військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ при звільненні за вислугою строку служби, за віком, за станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або з проведенням організаційних заходів грошова допомога нараховується відповідно до посадового окладу за останньою штатною посадою, займаною перед звільненням, і її загальний розмір не повинен перевищувати п'яти місячних окладів. При цьому в разі наявності перерви у службі до вислуги строку календарної служби зараховується тільки період з дня останнього прийому на військову службу чи службу в органах внутрішніх справ.

Установлені положення суперечать статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», статтям 5 і 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ». Згідно з нормами названих Законів така допомога виплачується у відповідному відсотку місячного грошового забезпечення за кожний календарний рік служби, а не посадового окладу.

Зазначені Закони не містять і норм, які давали б можливість не зараховувати у строк військової служби чи служби в органах внутрішніх справ попередню службу в разі її переривання, не наділяють таким правом і Кабінет Міністрів України.

Виходячи з наведеного, відповідно до пункту 16 статті 106 Конституції України постановляю:

Скасувати абзац третій та друге речення абзацу четвертого пункту 10 постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їхніх сімей» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 січня 2000 року № 12).

Президент України Л. КУЧМА.

**м. Київ,
23 червня 2001 року.
№ 463/2001.**

Фотофакт

Біля червоного корпусу Національного університету імені Тараса Шевченка студентам безкоштовно роздавали книги «Як здобути вищу освіту. Права і гарантії», видані Українським національним комітетом молодіжних організацій та Асоціацією профспілкових організацій. У такий спосіб видавці вирішили розповісти студентам про їхні конституційні права.

Фото Леоніда ДОБРОВОЛЬСЬКОГО.

Фракція Комуністичної партії України у Верховній Раді України висловлює глибоке співчуття народному депутату України **ЛІСОГОРСЬКОМУ** Олексію Івановичу з приводу тяжкої втрати — смерті його матері **Ганни Вікторівни.**

Закон друкується з комп'ютерного набору ДІНАУ

Кому це вигідно?

«Молодьспортлото» хочуть витіснити з лотерейного ринку, а спорт і параолімпійський рух позбавити серйозного донора

Лотерея як соціальне явище

За родом своєї депутатської діяльності мені щодня доводиться розв'язувати безліч соціальних проблем, пов'язаних із найнезахищенішими громадянами нашої країни — пенсіонерами, ветеранами, інвалідами...

Не менш важливі для мене й проблеми, що стосуються розвитку фізичної культури та спорту в нашій країні, а надто в спортивно-оздоровчій реабілітації інвалідів. Нині Україна має найвищі у світі темпи розвитку параолімпійського руху, зменшувати які ми не повинні. Судіть самі: 9 медалей в Атланті і 37 — у Сіднеї. Такий прорив, і лише за чотири роки. Розвиток спорту інвалідів в Україні підтримує Президент країни —надходять його доручення: виходять постанови і укази. Є розуміння потреби розвитку параолімпізму й у багатьох керівників міністерств і відомств, та й просто людей, які побачили, що може зробити людина, приречена на ізоляцію в нашому суспільстві, якщо її трішечки підтримати матеріально.

З тими чи тими пропозиціями, що мають соціальну спрямованість, мені не раз доводилося звертатися до Мінфіну, де мене так само часто запитували: «А де джерела фінансування ваших проектів?». Їх немає, а значить, і немає такої потрібної тепер великомасштабної фінансової підтримки. Однак ми часто забуваємо і не зважаємо на ту потужну підтримку, яку може і мусить надати державі лотерея для розв'язання передовсім гуманітарних і соціальних завдань. Лотерея працює, по суті, з «повітрям» і не потребує ні виробничої, ні сировинної бази. Вона не створює матеріальних і духовних цінностей, а лише експлуатує одвічну людську пристрасть до гри, до азарту. І цього боятися не слід. Лотерея — явище соціальне, об'єктивно наявне і таке, що приносить багатьом країнам відчутну користь. Скрізь у світі лотерейні гроші мають чітко цільову спрямованість, пов'язану з фінансуванням тієї чи тієї соціальної, гуманітарної чи іншої проблеми. Це може бути спорт, культурний і духовний розвиток нації, охорона здоров'я тощо.

Побувавши в низці європейських країн, я мав змогу познайомитися з діяльністю багатьох лотерей і переконатися у великій користі, яку вони приносять суспільству. Взяти хоча б іспанську лотерею громадських організацій інвалідів і сліпих, яка чудово працює і знімає багато економічних проблем інвалідів. Від проведення цієї лотереї залишаються кошти на розвиток і європейського руху інвалідів.

Відмінно працює норвезька лотерея, котра фінансує соціальні та гуманітарні програми. Такий само позитивний досвід нагромаджено у Франції, Англії, Італії...

«Молодьспортлото» і спорт — нерозлучні

Якщо казати про Україну, то у зв'язку із нашим економічним становищем наші лотереї мають нести у сто разів більше соціальне навантаження, ніж на Заході. І це має бути зрозуміло всім, будь-якому чиновнику і парламентаріеві.

Нині на лотерейному ринку України існує лише один лотерейний оператор, який зайнятий фінансуванням соціальних проблем (за традицією — спорту) — «Молодьспортлото», котрий відзначив цього року своє 30-річчя. Народжене 1971 року «Спортлото» спромоглося на 70% профінансувати московські Олімпійські ігри 80-го року, зібрати кошти на створення цілої індустрії здоров'я для всього населення країни. Не перелічити, скільки на лотерейні гроші збудовано стадіонів, палаців спорту, басейнів, катків, в тому числі і на території України. Так, у Харкові та Одесі збудовано льодові палаци спорту, в Полтаві — стадіон «Ювілейний», водно-спортивну базу «Нептун» — у Севастополі, веслярський канал — у Дніпропетровську. У Києві, завдяки лотерейним коштам, реконструйовано кілька спортивних споруд, серед них — Центральний стадіон (Національний комплекс «Олімпійський»), легкоатлетичний комплекс на Березняках, каток «Крижинка», тенісні корти в Жулянах.

«Спортлото», «Молодьспортлото», а нині — «МСЛ» тихо гинуло в перші роки становлення нашої держави, воно випробувало на собі весь тягар гіперінфляції, всю трагедію скрутного становища і країни, і народу. Минули роки, держава домоглася перших успіхів у розвитку економіки, і разом з нею вижив, вистояв і зміцнів вітчизняний оператор державних лотерей «МСЛ», який упродовж усіх цих років справно проводив лотереї і регулярно відраховував чималі кошти і до держбюджету, і на розвиток спорту в країні.

Треба визнати, що історія нашого вітчизняного оператора лотерей не завжди була гладкою, скоріше навпаки. Згадаймо 1991—1995 роки, коли лотерейний ринок України заповнили псевдолотереї, що невідомо звідки взялися. Їх тоді було близько сотні — шахрайських, оманливих, вимагальницьких... Їхні організатори обіцяли людям, котрі грали, манну небесну, а в результаті — гравці не отримали свої виграші, а держава — податки. Через недосконалість, а часом і відсутність лотерейного законодавства, держава і багато її громадян було обмануто, а лотерея,як явище дискредитовано. Безліч псевдолотерей, серед них і з іноземними інвестиціями, збанкрутували, розсипалися, як карткові будиночки, зникли водночас з ринку, поступившися місцем фахівцям.

На лотерейному ринку України залишився лише один оператор — «МСЛ», котрий десятиліття проводив і проводить свої лотереї чесно й відкрито. З часом він зміцнив своє становище, заслужено ставши провідною лотерейною компанією країни з великим досвідом проведення лотерей спортивних, числових, телевізійних, миттєвих...

Щороку нарощувалися обсяги відрахувань і до держбюджету, і на розвиток спорту. Ці відрахування і повсякчасна допомога спортивним товариствам та окремим спортсменам особливо відчутні й важливі саме тепер, коли наша держава, на жаль, не спроможна цілковито фінансувати розвиток фізичної культури й спорту. В цій святій справі роль «Молодьспортлото» («МСЛ») неоціненна. І за жодних умов не можна допустити, щоб ця допомога спортові з боку найбільшого й найнадійнішого лотерейного оператора вичерпалася.

Кому на руку монополізація лотерейного ринку?

Лотереї потрібні. Лотереї вигідні не лише гравцям, а й державі та спорту. Проте нині в Україні відбуваються дивні речі. Замість того, щоб усіляко підтримувати головного лотерейного оператора, дехто з високих державних чиновників вирішив навпаки: «МСЛ» з ринку прибрати, а разом з ним й інших лотерейних операторів, які теж сплачують чималі податки до казни, а всю лотерейну справу в Україні віддати оператору, котрий на лотерейному ринку працює, як мовиться, без року тиждень. І ось розпочався тиск, брехня, різноманітні вигадки на адресу «МСЛ», а лобіюються лише інтереси цього нового для країни оператора. Відомо, що таке лобіювання, протекціонізм, як правило, призводить до корупції, що, на жаль, має місце в нашій країні.

Протекціонізм, корупція й монополія — ось трійця, яка разом обов'язково з'являється в країнах, далеких від демократії. А ми ж йдемо до цивілізованого світу, в європейську родину держав, де з цією трійцею ведеться непримиренна боротьба. За 10 років існування нашої молодої держави ми багато чого досягли. І хоча нам ще далеко до глобальної цивілізації, йдемо ми до неї неначними темпами і досягли певного позитиву з багатьох напрямів. І дуже не хотілося б, щоб наш лотерейний ринок слугував для європейців зразком, м'яко кажучи, нецивілізованості. Хотілося б бачити, що його трансформація і вдосконалення здійснюються за європейськими та світовими стандартами.

Нині доводиться з подивом спостерігати, як декотрі урядові чиновники і декотрі депутати Верховної Ради, прикриваючись нібито добрими намірами, прагнуть монополізувати лотерейний ринок України. Свої дії вони намагаються представити вершиною досконалості регулювання галузі, а монополію — як приклад нормального розвитку лотерейного ринку. При цьому забуто про потребу здорової і чесної конкуренції, зокрема й у цій сфері.

Конкурентна боротьба на ринку має бути. Це аксіома, незмінний закон вільного підприємництва та ринкових відносин. Ця конкуренція має вилитися в боротьбу за споживача, за нас з вами. І той, хто надає населенню більше послуг і товарів, до того ж найліпшої якості, — той на ринку. Хто не впорається з цим завданням — залишає його. Це — природно, це —правильно, це — справедливо, нарешті. У цивілізованих країнах ніколи не надають права проведення лотерей лише одній лотерейній компанії. Але в нас це хочуть зробити, і така робота уже провадиться на найвищих рівнях — і в парламенті, і в уряді.

Залишається лише дивуватися, чому пріоритетною компанією визнають не вітчизняного оператора державних лотерей «МСЛ», а оператора зі 100% іноземними інвестиціями, який чомусь назвався «Українською Національною Лотереєю», який не мав і не має жодного стосунку до соціальних проблем нашого суспільства. «МСЛ» у 2000 році внесло понад 15 мільйонів гривень у вигляді податків до державного бюджету та інших обов'язкових платежів. Крім того, 1 мільйон гривень «МСЛ» передало Держкомспорту на розвиток спорту. (Для порівняння: «Українська Національна Лотерея» внесла за 2000 рік 7,4 мільйона гривень.) Запитання: чому компанія зі 100% іноземними інвестиціями спокійно вивозить за кордон отриманий прибуток від лотерей, проведених на нашій території? Такого не припускається жодна країна світу! Адже господарі лотереї перебувають не тут, не під боком, а десь там, за океаном. Така лотерея просто не може бути під контролем у держави. Спробуй, дотягнися.

Сім разів відміряй...

Дії певних чиновників щодо вітчизняного оператора «МСЛ» насторожують, якщо не сказати більше. Зрозуміло, що все це незабаром позначиться на фінансуванні тих завдань, про які я писав вище. Зацікавлені чиновники хочуть запровадити новий порядок перереєстрації уже наявних ліцензій на проведення лотерей. При цьому оператор мусить мати величезний статутний фонд, лише в такому разі він отримає нову ліцензію. Розміри цього фонду під силу лише операторам, що мають необмежені західні інвестиції, а простіше кажучи, належать західним інвесторам. Яку загрозу це несе?

Це призведе до монополізації нашого лотерейного ринку заокеанським капіталом. І тоді зникнуть назавжди вітчизняні лотерейні компанії, зникне «МСЛ».

Якщо ми тепер, за умов найжорсткішого дефіциту фінансових коштів на соціальні потреби, допустимо залишення лотерейного ринку України «МСЛ», яке є, до речі, ще й дійсним леном Європейської асоціації державних лотерей, то це означатиме лише одне: ми станемо під прапори вже відомі нам тріїці — протекціонізму, корупції й монополії. Протягування, а потім і прийняття в парламенті поспіхом лобійованих кимось рішень у досить делікатній лотерейній сфері може призвести до сумних наслідків. Ось чому я закликаю своїх колег не поспішати, не розв'язувати таке складне і серйозне питання поспішно. А ще і ще раз все продумати і зважити...

Валерій СУШКЕВИЧ,

народний депутат, голова Комітету Верховної Ради у справах пенсіонерів та інвалідів.

Баланс інтересів і контроль

(Початок на 4-й стор.).

Отже, постать Козаченка обопільно вигідна і олігархам, яким він допоможе використати потрібний адмінресурс на селі під час передвиборної парламентської кампанії, що наближається. І, звичайно, Кінаху, для якого Козаченко не буде внутрішньою опозицією, натомість забезпечить зв'язок з впливовими політичними силами в особі і олігархів, і сільських магнатів, що зросли чи то на базі колгоспів і радгоспів, чи то на фермерстві. Козаченко лобіював інтереси і одних, і других і в «колишньому житті» до уряду, тож ніщо не завадить йому робити це й далі, на новій посаді.

Міністром транспорту несподівано для багатьох став 54-річний екс-прем'єр, нині радник Президента і глава Народно-демократичної партії Валерій Пустовойтенко. НДП має у парламенті нечисленну фракцію, котра також голосувала за зміщення Ющенка і призначення Кінаха. Кінах і Пустовойтенко добре знають один одного по спільній роботі в уряді: перший був першим віце-прем'єром у другого. Мало того, Пустовойтенка вважають щонайвірнішим соратником Кучми, він довше за всіх — понад два роки (1997—1999) утримався на посту прем'єра. Та найголовніше те, що НДП та її ображений невдачею лідер могли, на думку багатьох оглядачів, зрештою приєднатися до потайки створюваного блоку так званих демократичних сил. Новий блок, за задумом організаторів, на наступних виборах має очолити екс-прем'єр Ющенко. От новий глава уряду і Президент й утримали Пустовойтенка у своїй орбіті хай навіть таким не надто престижним призначенням. Пустовойтенко в боргу не залишився і скликав Форум демократичних сил 43 політичних партій, який узяв курс на побудову в Україні президентської республіки.

Міністром екології призначено 42-річного депутата парламенту і одного з лідерів Партії «зелених» України Сергія Курикіна. Парламентська фракція ПЗУ хоча й голосувала за призначення Кінаха, та свого часу відмовилася голосувати за відставку Ющенка і тому в розкладах президентської сторони її вважали «нестійкою». Оскільки ж ПЗУ завжди претендувала на «свій» міністерський пост головного захисника екології, то їй і надали таку можливість. До речі, новий міністр екології — справді фахівець у своїй галузі, бо в «зеленому» русі бере участь з 1987 року.

Такими само компромісними, спрямованими на послаблення впливу екс-прем'єра Ющенка і водночас на примноження числа прибічників Кучми у структурах влади, були й інші призначення у виконавчій владі. Зокрема, Президент звільнив з посади голови Державного казначейства України протеже колишнього прем'єра, його заступника ще по роботі в Нацбанку України Олександра Киреєва і призначив туди свою людину, 38-річного заступника міністра фінансів Петра Петрашка. Петрашко — представник дніпропетровців у Києві і протягом 1996—1997 рр. працював начальником управління з питань економічної та соціальної політики в адміністрації Президента.

Несподівано для багатьох Кучма пішов назустріч Кінаху і призначив його висуванця і соратника по колишній роботі в УСПП Олександра Шнипка першим заступником держсекретаря Кабінету Міністрів. Усі, хто коли-небудь відвідував УСПП часів Кінаха, знають, що президент УСПП і Шнипко мали спільну приймальню. І тепер, очевидно, саме Шнипку відведено роль «балансувальника» при держсекретареві уряду, котрим, як відомо, призначено соратника Кучми Володимира Яцубу.

В результаті, у новому уряді Кінаха залишилася вакантною єдина посада — керівника ще не створеного нового міністерства європейської інтеграції. На думку багатьох, від того, кого буде призначено на цю посаду і чим він конкретно займатиметься, залежатиме, якою буде промислова політика, в якому напрямі розвиватиметься країна і що то буде за європейська інтеграція. Та навіть не це головне, бо Президент, як відомо, «підпер» кожного міністра державним секретарем, якого призначає і звільняє з посади лише глава держави. До того ж, попри відведену міністрам роль «політичних постатей, а не держслужбовців», Кучма вже повідомив, що новий віце-прем'єр «ніколи не буде політиком».

А найголовніше, що Президент тепер робить по політичній лінії, — це його боротьба за новий склад парламенту. В ньому не повинно бути забагато його противників, які хочуть скористатися недавнім політичним скандалом. Це цілком може статися, якщо буде прийнято новий виборчий закон, що передбачає заміну чинної нині пропорційно-мажоритарної виборчої системи на чисто пропорційну, лише за списками партій.

Кілька днів тому в Харкові Кучма рішуче виступив проти пропорційної системи і сказав, що зробить «усе можливе, щоб вона не пройшла». Свій протест Президент, звичайно, мотивував тим, що нова система порушує рівні права громадян обирати й бути обраними. Однак не втримався й назвав спроби запровадити пропорційну систему «зрадницькими», бо вона створена лише для того, щоб задовольнити «виборчі апетити деяких партійних лідерів або партійних технологій, створених під вибори». Звинувачення у «зрадництві» адресовані нам, зокрема, депутатам з олігархічних фракцій, які сподіваються отримати виборчі дивіденди. Та при цьому ще й використати адміністративний ресурс. От щоб цього не сталося, Кучма й намагається контролювати все і все. Поки що це виходить у нього досить успішно.

Володимир СКАЧКО.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Стала ЧАЕС спецпідприємством

Чорнобиль. ЧАЕС. Досі всі ЗМІ, широкий загал вживають ці лаконічні й такі багатозначні назви. Втім, повне ім'я сумнозвісної станції—виробниче об'єднання «Чорнобильська АЕС». А в офіційних документах значилося, що це відособлений підрозділ державного підприємства «Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом». Це означало, що всі найважливіші і найпринциповіші питання дирекція ЧАЕС мала неодмінно погоджувати з «Енергоатомом».

Закриття Чорнобильської АЕС, завдання з виведення і повного зняття її з експлуатації змусили змінити структуру і статус станції. Прокоментувати нещодавно прийняту постанову Кабінету Міністрів України з цього приводу редакція попросила начальника управління атомних станцій Мінпалива та енергетики України Віктора ЧЕБРОВА.

— Вікторе Дмитровичу, що змінює, так би мовити, нова вивіска на адміністративному приміщенні ЧАЕС?

— Фактично утворено нове підприємство. Зроблено це відповідно до Указу Президента України від 25 вересня 2000 року «Про заходи, пов'язані з Актом закриття Чорнобильської атомної станції». На базі відособленого підрозділу НАЕК «Енергоатом» — виробничого об'єднання «Чорнобильська АЕС» утворено державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС».

Це підприємство, по-перше, виділяється зі складу компанії «Енергоатом» і відноситиметься до сфери управління Міністерства палива та енергетики. Це сприятиме ефективнішому управлінню процесом зняття з експлуатації енергоблоків станції, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

По-друге, до ДСП «Чорнобильська АЕС» переходять майно, майнові права і обов'язки НАЕК «Енергоатом» згідно з розділювальним балансом.

Те, чим займатиметься нове підприємство, визначено всіма попередніми нормативними документами. Це і безпечне зняття з експлуатації енергоблоків ЧАЕС, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Окрім того, дотримання вимог поводження з відпрацьованим ядерним паливом, радіоактивними відходами, які накопичилися на Чорнобильській АЕС і утворюються в процесі зняття її з експлуатації. Підприємство також будуватиме і експлуатуватиме об'єкти інфраструктури, необхідні для зняття з експлуатації ЧАЕС: готуватиме персонал і підвищуватиме його кваліфікацію: здійснюватиме радіаційний моніторинг об'єктів ЧАЕС і довкілля: братиме участь у координації робіт та реалізації міжнародних проектів, пов'язаних зі зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворенням об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему тощо.

— Але, мабуть, є й якісь принципово нові функції і завдання?

— Принципово новим можна вважати те, що на це підприємство покладаються завдання відпрацювання механізму безпечного зняття з експлуатації енергоблоків своєї, а потім і інших атомних станцій країни, ресурс використання яких вичерпуватиметься.

— ЧАЕС уже не виробляє електроенергію на продаж. А виконання перелічених завдань вимагає чималих коштів. Де братиме їх підприємство?

— Названою постановою Кабмін зобов'язав Міністерство фінансів за поданням Мінпалива та енергетики передбачити, починаючи з 2001 року, в проектах бюджету України кошти на утримання державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» і проведення робіт, передбачених Комплексною програмою зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС. Це означає, що новоутворене підприємство одержуватиме кошти безпосередньо на свій рахунок. Таким чином його фінансова діяльність стане прозорою. Підвищиться оперативність у прийнятті будь-яких рішень.

— Вікторе Дмитровичу, досі об'єкт «Укриття» був самостійним, тобто відокремленим від ЧАЕС. А кому тепер він буде підпорядкований?

— Це питання ще не вирішено, бо потребує детального вивчення: доцільно включати його до складу нового підприємства чи залишити відокремленим підрозділом. Треба знайти найоптимальніший варіант. І квапитися з прийняттям рішення не слід. Пропозиції внесе керівництво нового ДСП.

— То коли розпочне діяти нове підприємство?

— Постановою термін не визначено. Але вже затверджено його статут, ведуть усю необхідну підготовку. Гадаю, що десь у серпні ц. р. державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС» почне працювати на нових засадах.

— І таке запитання. На ЧАЕС, на сесії Славутицької міської ради мені не раз доводилося чути думки щодо необхідності створення ефективної вертикалі управління складним процесом виведення станції з експлуатації. Чи розв'язує всі ці проблеми створення ДСП «Чорнобильська АЕС»?

— Не зовсім. Переконаний, потрібна все-таки відокремлена самостійна спеціалізована галузь ядерної енергетики. Вона комплексно займалася б питаннями виведення з експлуатації і Чорнобильської АЕС, й інших станцій країни. Ми прийдемо до цього. Тобто вважаю за доцільне відновити колишній Держкомітет з використання ядерної енергетики. Адже відновили нещодавно Держкомітет ядерного регулювання.

— Але й цього, мабуть, буде замало. Потрібна одна відповідальна особа на урядовому рівні. Останнім часом всі абсолютно нові для себе чорнобильські проблеми сміливо взяв у свої руки і міцно тримав віце-прем'єр-міністр Олег Дубина. На парламентських слуханнях у Верховній Раді він не раз запевняв, що добровільно бере на себе ці обов'язки і також всю відповідальність за їх виконання. Нині Олег Дубина — перший віце-прем'єр-міністр. Поки що він керує всім енергетичним комплексом держави, куди входять і питання «Чорнобильської АЕС». А чи й далі він вестиме їх, побачимо. А як управління процесом виведення станції з експлуатації без керівника такого рангу буде, мабуть, все одно малоефективним. Чи не так?

— Згоден. І ще раз переконаний, що це питання найближчим часом буде вирішено. Добре було б, якби всі чорнобильські питання вів саме перший віце-прем'єр-міністр.

— Сподіватимемося, що саме так і буде. Бо чорнобильські проблеми потребують того. Дякую вам, Вікторе Дмитровичу, за розмову і сподіваюся, що це—наша перша і не остання розмова з вами про атомну енергетику.

— І я сподіваюся. Зі свого боку готовий і надалі надавати всю необхідну, достовірну й цікаву для читачів «Голосу України» інформацію.

Бесіду провів
Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Вимітаємо сміття з хати...

У сучасних великих і невеликих містах є багато нерозв'язаних проблем економічного і соціально-екологічного характеру. Це і будівництво житла, і транспорт, і водопостачання, і багато чого іншого. Але якби запитати керівника будь-якого міста, від чого у нього найчастіше болить голова, то він, мабуть, відповів би: «Ніде діти сміття».

Залишається актуальною ця проблема і в Києві. Столиця «вимітає» впродовж року 1,2 млрд. тонн твердих побутових відходів (ТПВ), або просто кажучи сміття..Це приблизно 400 кг на душу населення, незалежно, дорослого чи немовляти в колисці. Пробачте, що змушую вас разом зі мною попорпатися в такій вельми неприємній субстанції. Нагадаю, що майже половина сміття — це харчові і паперові відходи. Інша половина включає поліетилен, пластмаси, гуму, деревину, шкіру, скло, метал тощо.

Вісімдесят відсотків київських ТПВ захороняють на полігоні № 5, поблизу села Дмитровичі Обухівського району Київської області, який займає площу майже 56,3 га. Будівельні відходи — на полігоні № 6. Решту утилізують на сміттєспалювальному заводі «Енергія», потужністю 365 тис. тонн на рік. Попереднє сортування ТПВ відсутнє і на полігоні № 5, і на заводі. Переважну частину сміття безперервним потоком вивозять за межі міста, де його складують в глибоких траншеях, трамбують і засипають землею. Так би мовити, і «кінці в землю».

Основним недоліком такого способу знешкодження відходів є втрати значних площ сільськогосподарських угідь, забруднення грунтових вод, погіршення санітарно-гігієнічної ситуації довкола полігону. Так, у нагромадженому на полігоні фільтраті міститься велика кількість не тільки органічних речовин, а й фенолів, ртуті, хрому, свинцю, міді, марганцю тощо. Окрім того, фільтрат створює загрозу прориву захисних дамб.

У зв'язку з тим, що в Києві не налагоджено роздільного збирання і сортування ТПВ, на заводі «Енергія» разом з папером, деревиною і харчовими залишками спалюють пластмасу, серед якої є і синтетичні хлоорганічні матеріали. Це призводить до викиду в атмосферу високотоксичних діоксинів, фуранів та інших шкідливих речовин, небезпечних для здоров'я. Обладнання для очищування димових аерозолів від шкідливих компонентів працює неефективно. Звідси скарги жителів і сумніви фахівців у доцільності цього способу утилізації сміття взагалі.

Та звернімося до досвіду економічних розвинутих країн світу. Він показує, що Японія і Данія спалюють майже все побутове сміття, Швеція — 86%, Нідерланди — 72%, Франція — 67%, Іспанія — 61%, Великобританія — 33%. При цьому отримують такі потрібні містам електричну та теплову енергію, а очисні споруди працюють ефективно.

Ми ж, як то кажуть, вимітаєм сміття з хати, та не знаєм, де дівати... Бо радикальних заходів з розв'язання цієї наболючішої проблеми, по суті, не передбачено навіть київською міською програмою охорони навколишнього природного середовища. Декілька задекларованих у ній проектів з розробки способів утилізації ТПВ мають паліативний характер і лише підсолоджують гірку пілюлю.

У світі відомі й інші, крім спалення, шляхи знешкодження ТВП. Привабливою для столиці є, на наш погляд, технологія одержання біогазу. Згідно з технологією, сміття подрібнюють, змішують з мулом, що утворюється на станціях аерації (така діє під Києвом, у Бортничах) і ця суміш зброджується в спорудах анаеробним комплексом спеціальних мікроорганізмів.

У багатьох країнах світу при цьому практикується компостування сміття разом зі згаданим мулом, відходами харчової промисловості чи тваринництва з використанням вермикультури. У результаті отримують дуже цінне органічне добриво, яке охоче купують фермери для вирощування різноманітних сільськогосподарських культур у закритому і відкритому грунтах. Такі технології здатні відшкодовувати значну частину витрат на утилізацію міського сміття.

У читача може з'явитися запитання: чому в Україні так полюбляють найбільш варварські шляхи утилізації відходів? Відповідь, як завжди, лежить в економічній площині. Справа в тому, що спалювання тонни сміття на сміттєспалювальному заводі «Енергія» коштує міській казні 60 гривень, захоронення одного кубометра на полігоні № 5 — 15 гривень, а на звалищах області і ще менше — всього 3 — 5 грн.

Отже, Верховна Рада України має посилити контроль за відведенням земель під такі «полігони». І таким чином спрямувати зусилля міст на запровадження новітніх технологій утилізації сміття. Від цього виграє і багатостраждальна матінка-природа, і ми з вами.

Валентина БАГНЮК,
кандидат біологічних наук.

Символи

Геральдика — це пам`ять поколінь

Тема геральдики в Україні перебуває у фокусі суспільного інтересу впродовж всього десятиріччя її незалежності. І що ближче до означенування цієї славетної дати, то чіткіше проявляється значущість геральдичних атрибутів молодої держави.

Чільне місце поміж ними, звісно, посідають державні символи. Та обговорення малого й великого державних гербів у засобах масової інформації відбувається досить жваво. Але є й інші аспекти геральдичної теми. А саме, територіальна символіка. Вона — не менш цікава й важлива. Бо є не тільки барвистою ілюстрацією цілої низки соціальних процесів та своєрідною енциклопедією міського та регіонального життя, а й важливою складовою геральдичної системи кожної держави.

В Україні територіальна символіка, що наслідувала шлях розвитку європейської, має давню й розлогу традицію. Її зародження датується другою половиною XIII—початком XIV ст. ст. і своїми витоками сягає знакових систем княжого часу (Київської Русі та Галицько-Волинського князівства). У XV—XX ст. ст. на її розвиток позначилося історичне роздріжжя українських земель, що впродовж сторіч перебували у складі різних державних утворень: Великого Князівства Литовського, Речі Посполитої, Російської та Австрійської імперій, Угорського і Румунського королівств, Чехословацької Республіки.

Протягом століть відбувалося не тільки механічне накопичення та збагачення знакового матеріалу, передовсім зростало його змістовне значення, ідейна вага. У скрутний період бездержавного життя геральдичний вінок українських міст та земель відігравав важливу роль оберегу самобутності, окремішності українських земель, інкорпорованих до складу іноетнічних державних утворень. Історично усталення територіальної символіки відбувалося паралельно і доповнювало процес формування та зростання міст, окремих регіонів, було, так би мовити, його ідеологічним супроводом.

Органічний процес інтеграції територій у регіональну спільність на основі природних та соціальних факторів згодом фіксувався не тільки адміністративними кордонами, а й усвідомленням територіальних символів. У цій спорідненості понять «земля» та «земельний герб», «місто» та «міський герб» частково криється таємниця стійкості територіальної символіки перед плином віків, які примхливо змінювали декорації епох, руйнували бастіони наймогутніших імперій, залишаючи їх незмінними та не підвладними часові.

Згадаймо, що перші міські герби в Україні з'явилися ще у XIV столітті. Один з найдавніших зафіксовано на печатках міського самоврядування Львова. Привілей Коломиї, яким місту надавалося право використовувати власний знак, датується 1395 роком. Безцінними історичними та культурними пам'ятками є герби Києва (золотий лук самостріл), Луцька (св. Микола), Ужгорода (золота виноградна лоза) та багато інших, які ведуть свою традицію з XV—XVI ст. ст.

Виразно окреслила національне обличчя міської геральдики козацька доба. Десятки міських гербів, що з'явилися тоді, несуть на собі символічний відбиток героїчних змагань козацької нації за власну свободу та незалежну державу. Козацька зброя (луки, стріли, списи, корогви) прикрашають історичні герби Полтави, Корсуня, козацьких столиць Чигирина та Батурина.

Попри певну строкатість та регіональні особливості, що стали наслідком впливу різних геральдичних систем, ідеологічних нашарувань, трансформацій функцій та правового статусу територіальних символів у складі різних країн, українська територіальна геральдика і в XVIII—XIX ст. ст. розвивалася та формувалася як цілісне явище. Ця епоха представлена не менш барвистою геральдичною мозаїкою, що оповідає кодованою мовою символів про особливості географічного розташування тієї чи тієї місцевості, представників флори та фауни, яскраві історичні події.

Тож відновлення геральдичної традиції, своєрідного коду історичної та національної пам'яті є невід'ємною складовою національно-державного відродження України.

У цьому зв'язку календар «Герби та землі України», що готується до друку у київському видавництві «Такі справи» і має вийти до 10-ї річниці незалежності України, можна без перебільшення вважати знаковою і помітною подією не лише мистецько-культурного, а й суспільно-політичного життя. Популярний, високохудожній твір з якісною поліграфією, який покликаний стати набутком якомога ширшого загалу, містить 450 старовинних гербів міст України, відтворених завдяки багаторічним пошукам у різноманітних, переважно закордонних, архівах. Ця робота тривала близько десяти років. Уперше в історії нашої країни герби українських міст представлені в такому повному обсязі та якісному художньому і поліграфічному виконанні.

Науковий керівник проекту — завідувач сектору геральдики адміністрації Президента України кандидат історичних наук Юрій Савчук. Йому й слово:

— У календарі представлено територіальну геральдику величезного проміжку історичного часу — від епохи великого князівства Київського, Галицько-Волинського князівства до першої половини XX ст. Звичайно, що календар не може мати гриф наукової праці. Але концепція його створення ґрунтується саме на наукових засадах. Кожен герб має достовірне підтвердження. Певен, календар слугуватиме своєрідним довідником для депутатів багатьох місцевих рад, перед якими стоятиме завдання відродження історичної символіки. Окрім того, графічний матеріал може бути використаний і під час формування Державного геральдичного реєстру, створення якого передбачає Указ Президента України «Про впорядкування геральдичної справи в Україні».

Ігор НАУМЕНКО.

Столиця «вимітає» впродовж року 1,2 млрд. тонн сміття

Об'єднав дністровський берег

В історії нашого народу Дністер відігравав завжди доленосну роль. Ще у донашоерівську добу його води несли торгові судна греків та римлян. Вздовж річки виростали і міцніли міста Калюс, Стара Ушиця, Бакота, Хотин, Кам'янець. Упродовж всієї історії за ці національно-культурні центри точилася жорстока боротьба з татарами і турками, австроугорцями і німцями, поляками і румунами. І не один раз до тла спалені містечка знову відроджувалися...

Новодністровська ГЕС навічно викреслила з карти України Калюс, Стару Ушицю, першу столицю Поділля —Бакоту, десятки інших придністровських сіл. Та з пам'яті мешканців Наддністрянських районів не викреслюється історичне минуле, і Дністер не став водорозділом. Він і далі поєднує долі людей, їх радощі та печалі. Ще за радянських часів Наддністрянські райони Вінницької, Чернівецької та Хмельницької областей вели між собою трудове та мистецьке суперництво, змагалися між собою — хто кращий. Перед живами зустрічалися агітбригади, колективи художньої самодіяльності, народні умільці. А вже, коли хліб ховали до комор, тоді в гості ходили хлібороби — передовики виробництва.

На певний час ця добра традиція була забута. І от з ініціативи голови Новоушицької райдержадміністрації Бориса Кищука нещодавно знову в переджнив'я над сивими водами Дністра зібралися аматорські колективи десяти районів з трьох Наддністрянських областей України. Понад п'ять годин на мальовничих берегах бази відпочинку облавтодору лунали пісні, вибивали закаблуками танцюристи, змагалися в дотепності гумористи, показували свій хист майстри народних виробів. За всім цим дійством спостерігало більш як три тисячі подолян — від малого до старого, що приїхали навіть з Києва та Криму, Одеси і Харкова. Передусім привела їх сюди любов до батьківського дому, до цього мальовничого краю, де юні освідчуються в коханні і де починається розуміння великого слова Батьківщина...

Михайло ВАСИЛАШКО.

На знімках: *фрагменти фольклорно-етнографічного свята «Дністровські береги» на межі Вінницької, Чернівецької та Хмельницької областей.*

Фото автора.

Дністер і далі поєднує долі людей, їх радощі та печалі

Дешеве не означає погане

Літній відпочинок

«Наслідки? Наслідки такі, що ніякі закордони таких наслідків не дають. Наслідки — гопак... Приїжджає людина на костурах, а за півтора місяці лікування, прощаючись із курортом, дарує костури курорту і — витинає під гармошку гопак», — писав Остап Вишня. Берегом здоров'я називають Бердянськ. Поєднання південного сонця і приморсько-степового клімату, насиченість повітря озоном, бромом, йодом, солями і мікроелементами сприяли створенню численних санаторіїв, профілакторіїв, баз відпочинку та дитячих оздоровчих таборів. Ці оздоровниці зводилися ще за радянських часів в розрахунку на загальносоюзний розмах. У якому ж стані ця курортна імперія нині?

Можливості відпочинку на бердянському узбережжі Азовського моря розмаїті та контрастні. Усі здравниці та бази нині поділяються на три групи: профспілкові, відомчі та приватні. Нових хазяїв здебільшого можна впізнати за розпочатим чи вже зданим «під ключ» євроремонтом. Утім, тутешній номер-люкс із телевізором, холодильником, кондиціонером, ванною та туалетом може обійтися курортнику в 200—300 доларів на добу (без лікування). Охочі на такий комфорт знаходяться, але це — передусім мешканці Росії. Втім, не відмовляються приватники і від «нецивілізованого» сервісу: на Бердянській косі за 8 гривень на добу можна оселитися в так званому «курнику»: металевому вагончику без жодних зручностей. Єдина втіха — просто на березі моря. Однак попит на них, як запевняють, є щороку.

Контрастні картини і на відомчих базах. Скажімо, двомісний номер у шахтарському санаторії також безпосередньо на березі моря — це невеличка кімнатка, обклеєна дешевими шпалерами (чомусь відразу трьох малюнків), зі скрипучими ліжками. Постіль — без підодіяльника та рушника, умивальник — лише з холодною водою. Довершують інтер'єр жерстяний тазик та віник. Зручності: один туалет на коридор, душ — на пляжі, тепла вода — якщо прогріється за день. Коштує цей «сервіс» 30 гривень на добу, а з харчуванням — ще плюс 18 грн. Правда, в цьому ж корпусі є відреставроване люкскрило, де за 140 доларів на добу можна оселитися в «євростандартному» номері з кондиціонером.

Дозвілля й розваги вочевидь не розраховані на вибагливого відпочивальника, скажімо, зі столиці. З численних забігайлівок допізна голосно лине лише щось на зразок «Как упоительны в России вечера» чи «Я сошла с ума», а весь навколишній антураж: фонтанчики, пам'ятники, лавочки, альтанки, — наче переносять у такий собі «совєтський» оазис. Щоправда, оновлено й осучаснено центральну частину міста, набережну.

Утім, як запевняє генеральний директор Приазовського дочірнього підприємства ЗАТ «Укрпрофздоровниця» Владислав Пономаренко, порівняння з минулим, яке в Бердянську напрошується повсюди, для керівництва курорту — рівень. «Бо в наших санаторіях зберігаються напрацьовані методики, дорога апаратура, цінні кадри, — каже він. — А щодо сервісу... Наша путівка — нікчемно мала за ціною. Дві третини її собівартості — це затрати на експлуатацію, енергоносії, амортизаційні відрахування, тобто всі хвороби нашої економіки. А, скажімо, медикаменти в собівартості путівки становлять лише 1 відсоток. Дозвілля — теж близько 1%. Коли потрапляєте в лікарню на операцію, ви ж не звертаєте увагу на стіни? Дороге — здоров'я, хай навіть і в таких умовах. А можливостями природного оздоровлення ми ще дуже багаті. Є поклади хлоридо-натрієвих грязей в озерах, джерела мінеральної води. Ніч у хорошому готелі в Києві коштує 80—100 доларів. У нас же проживання коштує 18 гривень на добу, триразове дієтичне харчування — стільки ж.

Профспілкова путівка з лікуванням та проживанням у двомісному номері з хоч і примітивними, але зручностями коштує приблизно 1000 гривень. Більшість курортників отримала путівки на підприємствах, не сплачуючи повну їх вартість. Мабуть, саме тому комерційні курорти сьогодні майже порожні, а спілчанські, навіть із таким сервісом, заповнені на всі сто. Мої співрозмовники з маленького донбаського містечка Олена і Петро Єрофєєви з таким захватом розповідали про свій відпочинок на курорті... Бо вдома не бачили теплої води в душі вже кілька років.

На запитання, чи застаріла на сьогодні профспілкова система курортів, Владислав Пономаренко відповідає «ні». До речі, звання заслуженого лікаря він свого часу отримав за оздоровлення афганців. А потім їм дали можливість забрати виділені на оздоровлення кошти не путівкою, а живими грішми. І тепер дванадцятиповерховий комплекс стоїть майже порожній...

Юліана ШЕВЧУК.

Київ—Бердянськ—Київ.

Я — асистент хірурга-«пластика»

Журналіст змінює професію

Хто б міг подумати: за статистикою, кожна третя жінка звертається по допомогу до пластичної хірургії. Вади — чи то вроджені, чи то «дарунки долі». А чоловіки серйозно замислюються про власну зовнішність, коли є шанс отримати престижну роботу.

Мій новий знайомець саме й займається тим, що усуває всілякі дефекти. До речі, він так само симпатичний, як герой Джорджа Клуні з серіалу «Швидка допомога». І напевно. найкраще за всіх знає, чого хочуть жінки. Охоплена цікавістю, я напросилася до нього на прийом. Та для нашої гри обрали роль не пацієнтки, а лікаря-асистента.

Моє дослідження розпочалося з зеленого халата, що його запропонував хірург-косметолог з дванадцятирічним стажем Олександр ТРЕМБАЧ. Ми домовилися, що він вестиме звичайні прийоми, а я виступатиму лікарем-спостерігачем. І ось перший стук у двері.

Жінка бальзаківського віку, дуже моторна та енергійна, впурхнула до кабінету. Умовно назвемо її Наталкою. Запитально блимнувши на мене, вона присіла на край стільця і простягнула руку. На злегка засмаглій шкірі — біла плямочка. Як пояснив мені згодом лікар —атерома: закупорка сальних залоз. Наталка за п'ять днів летить на острови і хотіла б позбутися цієї плями. Щоб краще засмагнути. Попросила зробити операцію тут-таки й зараз, не гаючи й секунди. П'ятнадцять хвилин умовляла хірурга, не зважаючи на його попередження, що можуть розійтися шви, що треба принаймні десять днів перебувати під наглядом лікаря. Не добившись бажаного, так само легко випурхнула.

«Примхи» — тільки й встиг мовити лікар, аж увійшли наступні пацієнти. Молода пара цілеспрямовано пройшла до стільців, анітрохи не переймаючись моєю присутністю. Дівчина з перебитим носом і синьозеленим набряком біля очей розповіла сльозоточиву історію про те, як на неї стрибнула вівчарка. Хлопець, вигляд у якого був не кращий, час від часу притакував головою. Порекомендувавши курс лікування, Олександр Михайлович перевів погляд на мене. А коли двері зачинилися, я запитала:

— На неї справді стрибнув собака?

(Закінчення на 13-й стор.).

На знімках: вуха пацієнтки до операції і після.

Точка зору

Чия «Громадська думка»

У «Голосі України» від 13.06.2001 опубліковано матеріал під назвою «Будемо обирати», де йшлося про підсумки соціологічних досліджень центру «Громадська думка». Члени Демократичної партії України, які ознайомилися з публікацією, спочатку вважали помилкою, коли лідером нашої партії було названо Володимира Яворівського. Тим, хто цікавиться політикою, відомо, що делегати 7-го позачергового з'їзду обрали 27 березня 1999 року головою Демократичної партії України народного депутата Ганну Антонієву. Але згодом переконалися, що все не так просто.

Матеріал «Будемо обирати» як соціологічне дослідження претендує на науковість. Автор статті та керівник центру «Громадська думка» Г. Залізняк так коментує самовільне призначення лідера партії опитувачами. Цитую: «Це було зроблено для того, щоб визначити реакцію населення міста на популярну назву «демократична» й популярну свого часу в столиці особу В. Яворівського». Логіка «геніальна»! Але яке це має відношення до наукових досліджень та здорового глузду?

Чому б тоді не оголосити лідером нашої партії Білла Клінтона? Методика науковця це дозволяє. Адже Білл Клінтон є також членом демократичної партії. Дарма що не в Україні, а в США, зате досить популярна особа свого часу.

У зв'язку з цим хочу звернути увагу читача на соціологічні дослідження, проведені серйозною установою — соціологічною службою центру Разумкова. За даними цього центру, Демократична партія України має стабільний рейтинг від 3,7 до 4,3 відсотка. До речі, назви партій подаються без прізвищ лідерів партій. Це насамперед свідчить про те, що виборець чудово розбирається, де Народно-демократична партія, де партія «Демократичний союз», де Соціал-демократична партія України (об'єднана), і робить свідомий вибір.

Недавно вийшло друком інформаційно-довідкове видання «Політичні партії в Україні», яке підготувала група фахівців Центральної виборчої комісії під редакцією Михайла Рябця. У цьому виданні зібрано офіційні дані про всі політичні партії та місцеві осередки по всіх областях, містах та районах України. Відкривши це видання, одразу розумієш, які партії справді є повноцінними і працюють по всій Україні і які, крім назви та лідера, більше нічого не мають.

І останнє. Члени ДемПУ вважають, що автор статті «Будемо обирати» своїми «експериментами» не тільки дискредитує ДемПУ, а й порушує елементарні закони. Не отримавши публічних пояснень, залишаємо за собою право звернутися до судових інстанцій з вимогою притягнути автора до відповідальності.

Олександр БЄЛЯЄВ,
голова ревізійної комісії Демократичної партії України.

■ *Рівне*

Доходні «п'ятачки»

«Долари, рублі, марки!»... Я — на одному з шести рівненських валютних п'ятачків.

— Пробачте, не боїтесь, що вас ошукають? — запитую в моторної молодички, яка щойно відійшла від одного з міняйл.

— А чого боятися? Я місцева, мене тут знають. А до кримінальної відповідальності за це вже не притягують.

Біля пункту обміну валюти — жодної душі.

— Скажіть, будь ласка, чому обмінний пункт обминули? — цікавлюсь у чоловіка, який ховав у гаманець куплені в міняйла долари.

— По-перше, тут курс вищий, а по-друге, у пункті чи в банку один відсоток при купівлі справили б.

Рівненський міняйло за стабільного курсу має за день 100 гривень, у разі коливань — у п'ять-шість разів більше.

Чимало земляків останніми роками виїздять на заробітки за кордон, повертаючись з валютою. Тільки в Старому Селі Рокитнівського району, мешканці якого бувають на заробітках, торгують журавлиною, лісовими дарами, прокручується близько півмільйона доларів на рік, *повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.*

Удома не бачили теплої води в душі вже кілька років

З водою й деревом «на ви»

спілкується колектив Славського держлісгоспу та його директор Петро Онуфрак. За підсумками господарської діяльності цей держлісгосп посів перше місце в об'єднанні «Львівліс»

Рубати не можна плекати ліс

Крапку чи кому в цьому словосполученні можна поставити по-різному. Залежно від обставин, мети і завдань: екологічних, економічних, господарських тощо. Це — точка зору фахівців. А громадськість раз у раз ставить перед лісівниками питання руба: чому вирубують Карпати і що ми залишимо нащадкам? У пошуках істини ми вирішили на власні очі побачити, як насправді почувають себе зелені гори серед людей і люди серед гір. Оскільки директор Славського держлісгоспу працює біля самісінького серця українських Карпат, йому ми й переадресували закиди громадськості з проханням прокоментувати і проілюструвати: чи мають вони підгрунтя?

Славський держлісгосп охоплює 24,4 тисячі гектарів лісу. У його структурі — сім лісництв, автоколона, нижній склад, цехи, мисливські угіддя, а також тваринницькі ферми, пекарня, магазини. Тут працює 500 чоловік. Лісництва розкидані по горах, від Славського до Верхнячки, це понад 60 кілометрів, але в горах один кілометр іде за два. Усі надії місцевого населення на робочі місця, на заробіток пов'язані передусім із веденням лісового господарства, а воно є незамінним поки що і головним оплотом стабільності, благополуччя, соціального захисту, а ще — усобленням перспективи для гірських сіл. Як зазначає заступник голови Сколівської райдержадміністрації Григорій Турчин, упродовж трьох останніх років у Славському держлісгоспі не знають, що таке заборгованість перед державою і місцевим бюджетом, перед працівниками у зарплаті. Середня заробітна плата по лісгоспу — близько 400 гривень, а водії й трактористи отримують близько 1200 гривень.

Звідки ж такі блага?

— Рахуємо кожну копійку, — лаконічно відповідає Петро Онуфрак. — Ще не так давно, за часів Союзу, тут рубали близько 105 тисяч кубометрів лісу за рік, тепер — 43 тисячі кубометрів, а грошей за них отримуємо більше, ніж тоді. Бо використовуємо всю деревину, крім тирси. Та й її також збираємося використовувати в сушці. Тоді буде стопроцентне використання сировини. А по суті, за розрахунками щодо віку і стиглості лісу, ми мали б вирубувати нині 80-90 тисяч кубометрів лісу, бо інакше вийде звалище непридатної до використання деревини. Це те саме, що посіяти, але не зібрати хліб.

А від цього мертвого звалища (і не лише на території Славського держлісгоспу) не виграють ані людина, ані природа, ані брати наші менші. Поки що старі нормативи сильніші, ніж наука й економічні розрахунки. Даються взнаки і «гріхи» бабусі Австрії, які аж тепер пожинаємо. Свого часу, за Австро-Угорської імперії, Карпати справді було вирубано. Натомість висіяли нетутешню швидкоростучу смереку. «Чужинка» схрестилася з місцевим деревостаном, і це обернулося бідою, а саме — кореневою губкою, яка уражає, ослаблює ліс, створює сприятливі умови для розмноження небезпечного шкідника — короїда. Не вирубувати такі дерева не можна: хвороба заразна. І лікувати її можна лише за умови, що наука дружитиме з виробництвом,— вважає Петро Онуфрак. Саме лісівники Славського держлісгоспу одними з перших в Україні оголосили нещадну війну короїдові. Біологічна наука вже знайшла методи боротьби з ним. На території лісгоспу ми побачили біля дерев невеличкі ящики зі спеціальним ферментом, що імітує запах самки. Короїд чує цей запах за три кілометри і злітається на приманку. Закордоннні ферменти коштують недешево, але завтрашній день лісу — понад усе.

Мабуть, достатньо було б лише цього штриха, щоб зробити висновок: тільки дуже дбайливий господар може подбати про такі тонкощі, яких, зрештою, від нього «згори» не вимагають.

— Ми співпрацюємо зі Львівським лісотехнічним університетом. Одна з тем, яку розробляємо разом, —будівництво лісових доріг. В Альпах програму «Дороги» було започатковано ще 1946 року, а завершено тільки торік. Там тепер можна дістатися машиною аж до снігів на вершинах. Якби ми мали дороги, то зрозуміли б: кошти від вирубування лісів — краплина в морі порівняно з тим, що можна заробляти на... милуванні лісом, тобто від різних видів туризму. Хочемо збудувати 15-кілометрову дорогу за сприяння австрійського партнера, який дає будівельну техніку, нині тривають переговори.

З деревом та з водою треба спілкуватися «на ви», — раз у раз повторює Петро Онуфрак, показуючи нам свої «володіння». У тих володіннях, дорогою до лісорозробок —десятки гірських потічків. Через мілководдя можна й переїхати, але такої зневаги до води карпатські господарі собі й іншим не дозволяють. Силами держлісгоспу, на власні кошти, включно із внутрішнього спонукання збудовано близько 80 мостів і місточків.

Небесна дорога у завтрашній день

Лебідка як унікальний поки що для вітчизняної практики спосіб трелювання лісу «небесною дорогою» —гордість Славського держлісгоспу, котрий орієнтується і в догляді за лісом, і у виробничій діяльності на прогресивні європейські технології. Одна з чотирьох лебідок — у розпорядженні Рожанківського лісництва, яким керує Ольга Медуляк. Опанування нової техніки — справа тонка, треба не тільки навчити робітників користуватися нею, а ще й поламати «дядьківські» стереотипи. І навчити людей дивитися не під ноги, а в небо — і буквально, і фігурально. Саме небесною канатною дорогою довжиною 1200 метрів рухається згори вниз деревина, і цим рухом керують через радіозв'язок.

— За зміну трелюємо 80 кубометрів деревини, — каже Петро Онуфрак.— Витрачаємо для цього 30-35 літрів бензину. Порівняйте: трактор Т-4 «з'їдає» 70-80 літрів солярки за зміну і трелює лише 30-40 кубометрів лісу. А до трактора потрібен ще й бульдозер, щоб проклав упоперек схилів волоки. Знову ж — затрати і нещадне нищення природи. Лебідки —завтрашній день для економіки й екології. Зараз оформляємо контракт на чеську лебідку «Зеттер». В Україні таких ще немає, ми будемо першими. Задоволення дороге — 125 тисяч доларів, але за нас платить наш партнер, з яким ми розрахуємося протягом десяти місяців. Я вивчав досвід лісорозробок в Австрії — там відходи після вирубки не прибирають, адже вони відіграють свої екологічні функції. А над нами ще тяжіють радянські традиції. Очищені схили швидше піддаються ерозії, вода змиває грунт. Наші нормативи відрізняються від європейських, треба міняти їх. У мене за три роки листування з Мінфіном та Мінекономіки назбиралася папка документів, врешті всі погодилися: нормативи треба міняти.

Головну формулу успіху Славського держлісгоспу можна визначити одним словом — моделювання. Здавалось би, природний фактор, від якого лісівники так само залежні, як і працівники сільського господарства, неможливо моделювати. Та за мудрого господарювання стихія не вносить суттєвих коректив у життєдіяльність людини.

На ловця і звір біжить

— Усяку справу має робити фахівець. І ліс рубати також треба професійно. Через те, що ліс має різних користувачів (наприклад, військових), у громадськості є певні підстави тривожитися за його майбутнє. Нині переважною більшістю лісів на Львівщині розпоряджаються все ж лісівники. Ми у себе в лісгоспі моделюємо свою роботу і щомісяця аналізуємо результати, з'ясовуємо, чи не відхилилися від курсу. Придбали 14 комп'ютерів, і згодом я щодня матиму перед собою загальний баланс. Придбали також брокерську програму для оформлення вантажів, вивчили свого брокера в Києві. У нашому ж приміщенні діє безбалансове відділення Укрінкомбанку, і це дає змогу оперативно вирішувати фінансові питання. Взяли в оренду цех, де будемо впроваджувати поглиблену переробку деревини для потреб будівельної галузі та для широкого споживача.

Нині один із головних і вельми прибуткових напрямків діяльності держлісгоспу — виготовлення європалетів (піддонів) на експорт. Їх роблять із відходів деревини. Загалом держлісгосп реалізує 50-60 відсотків продукції на експорт, решту — на внутрішньому ринку.

— Нам стало невигідно працювати на зовнішній ринок, — каже Петро Онуфрак.— Бо замитнення лише одного кубометра деревини коштує 70-90 гривень.

Лісгосп нині вже не потребує державних коштів і навіть лісову охорону утримує на власні прибутки. Один із факторів фінансового благополуччя — багатоплановість господарювання. Зокрема у розпорядженні держлісгоспу —своя автоколона із своєю сервісною службою. Для потреб працівників тут утримують свиноферму, пекарню, магазини. Кафе «Беркут», що в увічненому Іваном Франком селі Тухля, забезпечує смачні гарячі обіди, що їх привозять робітникам до лісу, і водночас це — місце відпочинку і для місцевих жителів, і для гостей. Побувавши в гостях у Марії Ткачик, господині «Беркута», не можемо не розрекламувати її вареники і щиро радимо всім мандрівникам навідатися сюди. А спочатку — відвідати гору Маківку, де саме працівники лісгоспу, залюблені в історію рідного краю, впорядкували меморіал Січових стрільців. Тухля нагадає вам про легендарного Захара Беркута. Петро Онуфрак (відкриємо маленьку таємницю) мріє про художнє панно, присвячене Захарові Беркуту, і шукає художника, який би втілив його задум. А ще є намір відкрити музей лісівництва, збудувати для своїх працівників шестиквартирний будинок. Свого часу навіть школу почали будувати в Рожанці, звели фундамент, який нині проростає травою, бо нікому було продовжити добру справу, а самому держлісгоспу потягнути таку будову — поки що не під силу.

Недарма кажуть, що на ловця і звір біжить. Торік Славському держлісгоспові передали 54 тисячі гектарів мисливських угідь, які попередні користувачі довели до такого стану, що й сліду звіра не залишилося. Бо ніхто не займався ані підгодівлею, ані солонцями.

— Торік ми закупили сіль — і з усіх околиць до нас прийшов звір. Всі види є, крім... лева. Цього року на ведення мисливського господарства ми запланували 80 тисяч гривень. Маєму єгерську службу — шість чоловік. Один єгер відстрелив недавно трьох вовчиць, бо вже гуляла небезпечна зграя. А один вовк, упольовавши здобич, може з'їсти до 50 кілограмів м'яса...

Не здивуємося, коли наступного разу у Славському держлісгоспі нам розкажуть про нові ідеї та плани. Здогадуємося , що недарма в Петра Онуфрака — енергії, мов у гірському потоці. Це — віддяка Природи-матері, з якою він «на ви»...

Оксана ТЕЛЕНЧІ, Сергій ЛАВРЕНЮК.

Сколівський район Львівської області.

На фото Ігоря Сенкальського: Петро Онуфрак показує, як працює лебідка.

Так хто в лісі господар?

Незаперечний факт: два століття тому Полтавщина мала величезні лісові масиви і лісистість становила близько 14%, сьогодні їх площа займає 252 тис. га, або лише 8,5%. На місці колись судноплавних річок — сухі річища, безплідні лісочки. А все це через зневажливе, споживацьке ставлення до лісу.

Отож облдержадміністрацією і обласною радою постановлено завдання із завдань — довести показник лісистості до 14% і щорічно насаджувати 2000 гектарів лісу в області. Хто ж це робитиме?

Для довідки. Об'єднання «Полтаваліс» у 2001 році посадило лісу на площі 991 га, а «Міжгоспліс» і всі сільгосппідприємства області — лише 138 гектарів. У розсадниках держлісгоспів цього року буде вирощено посадкового матеріалу шпилькових і листяних порід, якими можна буде засадити 2 тисячі гектарів.

Згідно з програмою «Ліси України 2015 р.» потрібно посадити 10790 гектарів лісу. До виконання цього завдання держлісгоспи області готові, у нас є необхідна техніка і посадковий матеріал. Але що робитимуть «Агроліс» і приватні сільгосппідприємства?

Друге питання, яке, безумовно, тісно пов'язане з першим, — це збереження лісу. Тут є проблеми. 80 тис. га лісу перебуває у відомстві «Міжгоспліcу» (або, як ми його сьогодні називаємо, «Агроліс») і в селищних радах. А якщо точніше, то після реформування КСП всі їхні ліси передано у відання сільських і селищних рад і вони відповідають за їх збереження, але для цього у них немає жодних структур. У результаті в 2000 році самовільно зрубано деревини в цих лісах 2635 куб. м, чим завдано збитків лісовому господарству 1 млн. 8 тис. грн., а в першому кварталі цього року вже самовільно зрубано 1206 куб. м деревини, збиток становить 810 тис. грн.

Можливо, постане запитання: а що, в державному лісі не крадуть? Державний ліс охороняють від пожеж, шкідників, а 80 тис. га лісу колишніх КСП — ні.

Нині стоїть питання про перерозподіл лісів колишніх КСП. 44 тисячі га плановано передати в «Агроліс», 22 тис. га — в державні лісгоспи, а 3—4 тис. га поки що залишаються в сільських радах. Що буде з цими лісами? Ліси колишніх КСП вже сьогодні в своїй більшості потребують реконструкції, облаштування.

На жаль, не всі по-державному ставляться до розв'язання проблеми лісів. Але я вірю в розум полтавського люду, і ми збережемо ліси для майбутніх поколінь.

Олександр ЯРЕСЬКО,
генеральний директор державного лісогосподарського об'єднання «Полтаваліс», заслужений працівник сільського господарства України.
Фото Миколи БЕЗНОСА.

Поставити крапку спільними зусиллями

(Початок на 1-й стор.).

Під час зустрічі у Верховній Раді сторони також торкнулися проблеми врегулювання Придністровського конфлікту. Нині є реальна можливість врегулювати придністровське питання: «Нестабільність регіону завдає збитків громадянам всієї країни. Сподіваюся, що спільними зусиллями поставимо крапку». Прем'єр також подякував Україні за допомогу електроенергією в період гострої кризи і неодноразово наголосив на потребі підтримувати організацію спільних митних пунктів.

Керівник депутатської групи із зв'язків з Молдовою Петро Порошенко зазначив, що прогрес у взаємовідносинах, який намітився, був би повний, якби було приділено також увагу неврегульованим заборгованостям Кишинева Києву з електроенергетики. Голова Комітету Верховної Ради України з питань нацбезпеки і оборони Борис Андресюк вважав за необхідне звернути увагу прем'єра на те, що 6 квітня минулого року парламент України ратифікував той самий договір, що його Тарлєв пообіцяв ратифікувати в четвер, і додаткову угоду до нього щодо передання Україні ділянки дороги Одеса—Рені. Торік парламент Молдови не виконав дану нам обіцянку щодо синхронної ратифікації договору і додаткової угоди.

На прохання «ГУ» Борис Андресюк пояснив, що після цього Молдова у жовтні висунула умову: не ратифікуватимемо, аж поки не буде розв'язано питання власності Молдови на території України. Таких об'єктів налічується понад 100. Складається ситуація, за якої Кишинів, не ратифікувавши два документи, домагається підписання й ратифікації Києвом нових угод: про визнання права власності та про перетин кордону. Зрозуміло, що все вимагає негайного розв'язання, однак: «Вони дозріли, хай зроблять перший крок. Нові угоди ми можемо ратифікувати навіть у п'ятницю». В іншому випадку — справа знову затягнеться.

Яна СТАДІЛЬНА.

Міністерство охорони здоров'я Ізраїлю заявило, що питна вода в Тель-Авіві (2 млн. мешканців) непридатна для вживання через забруднення. Нині розслідують можливі причини цього.

Світ про Україну

Країна винищених правдошукачів

Британські газети «Таймс» та «Індепендент» пов'язують убивство українського журналіста, директора телекомпанії «ТОР» Ігоря Александрова з його антикорупційними розслідуваннями. Як пише «Індепендент», хоча й відсутні прямі свідчення причетності високопосадових осіб до цієї справи, немає сумнівів у тому, що під час розслідування фактів зловживань серед урядовців українські журналісти наражаються на великий ризик.

Як повідомляє «Українська правда», у 1998 році проти Александрова було порушено кримінальну справу за фактом образи честі та гідності народного депутата України Олександра Лещинського, якого журналіст охрестив «горілчаним королем». Через таку «неповагу» міський суд заборонив Александрову протягом 5 років займатися своєю професійною діяльністю. У 2000 році справу закрили через відозву скарги, проте Александров наполягав на скасуванні винесеного йому вироку. На момент загибелі його справа знаходилася на розгляді в Європейському суді з прав людини.

«Вбивство Ігоря Александрова ще більше ускладнить завдання західних урядів висловлювати переконання, що українська влада серйозно бореться з насильством проти журналістів», — констатує «Індепендент».

«Газове» питання залишається відкритим?

Перебуваючи днями з офіційним візитом у Києві, міністр закордонних справ Республіки Польща Владислав Бартошевський пообіцяв: на енергоринку Польща представлятиме інтереси України так, як у цьому зацікавлена сама Україна. Він наголосив на тому, що питання будівництва російського газопроводу в обхід нашої держави ще не вирішено остаточно.

Як повідомив на прес-конференції міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, переговори членів Колегії МЗС України та Ради МЗС Республіки Польща дадуть можливість «перевести у виключно практичну площину» питання участі Польщі в будівництві нафтопроводу Одеса—Броди—Гданськ. За його словами, Україна й Польща зробили нові, нестандартні пропозиції щодо поглиблення співробітництва в торговельно-економічній та політичній сферах. Зокрема, досягнуто домовленості про створення сприятливих умов для взаємного доступу на ринки двох країн, стимулювання молодіжних обмінів та контактів між представниками центральних і місцевих органів влади, поглиблення транскордонного і регіонального співробітництва. Сторони обговорили питання співпраці двох держав у рамках регіональних організацій та об'єднань, координації позицій і дій в міжнародних організаціях, насамперед — в ООН. Насамкінець глави зовнішньополітичних відомств домовилися започаткувати спеціальну нагороду громадянам України та Польщі, які зробили найбільший внесок у розвиток українсько-польських відносин.

У розповсюдженому спільному комюніке Владислав Бартошевський та Анатолій Зленко зазначили, що «стратегічне партнерство між Україною та Республікою Польща стало важливим чинником їх просування шляхом економічних і політичних реформ, вирішення завдань інтеграції до європейських структур, зміцнення безпеки і стабільності в регіоні Центрально-Східної Європи та на континенті».

Ганна РОМАНЦОВА.

Своя сорочка ближча до тіла

Питання розширення Європейського союзу на схід уже на порозі, а проблеми, що виникають у цьому зв'язку, не тільки не розв'язано, вони наростають, неначе снігова лавина. Найбільша і поки що важко розв'язна — фінансування того надто дорогого для партнерів задоволення. Ця тема була чи не найголовнішою на Світовому економічному форумі, який розпочався в неділю в австрійському Зальцбурзі. Принаймні у виступах тих, хто висловлюється з цього приводу на всіляких конференціях і засіданнях, з'являється дедалі більше знаків запитання, а не оклику, як раніше. Наприкінці червня у Гетеборзі на саміті Європейського союзу ще раз було підтверджено необоротність розширення співтовариства на схід і навіть прийнято графік підготовки до такої важливої події. Учасники домовилися, що переговори з «найуспішнішими» країнами слід завершити вже до кінця 2002 року. Та в будь-якому разі нові члени ЄС повинні брати участь в європейських парламентських виборах 2004 року. На цьому наполягає значна частина країн—членів союзу.

Німеччина, однак, займає жорстку позицію щодо майбутніх партнерів по співтовариству, котрі, як виявилося, ще недостатньо готові до того. І передусім перший претендент — Польща. Адже їй, порівняно з рештою 11 країнами-кандидатами, ще дуже далеко до поставленої мети. Вона — найменш підготовлена до партнерства на рівних: із 31 пункту договору про вступ виконано лише 16. Меншого успіху досягли тільки Болгарія та Румунія. І хоча тому є причина (Польща серед них — найбільша і за територією, і за кількістю населення країна, тож має найбільше технічних і політичних труднощів на цьому шляху), але особливого співчуття цей факт у майбутніх сусідів по європейському дому не викликає. Комісар ЄС з розширення на схід німець Гюнтер Ферхойген на пресконференції у Брюсселі хоча й намагався підбадьорити польський уряд, заявивши, що не бачить причин, чому Польща не може бути серед нових країн—кандидатів на вступ до співтовариства, але додав, що для неї немає жодних гарантій. Адже Польща має виконати ті самі правила, що й решта кандидатів.

Уже, здавалося б, до найближчого сусіда в Німеччині особлива увага й розуміння. Проте і канцлер Герхард Шрьодер, і міністр закордонних справ Йошка Фішер, яких, до речі, однозначно підтримує президент Франції Жак Ширак, висловлюються проти визначення конкретної дати вступу нових членів узагалі і Польщі зокрема. Звичайно, вони також наголошують на необоротності цього процесу, та лише за умови виконання встановлених критеріїв, а також удосконалення правової системи й дотримання прав людини.

Ще з меншим ентузіазмом сприймає майбутнє розширення ЄС на схід прем'єр-міністр землі Баварія і один із наймовірніших кандидатів на посаду канцлера на наступних виборах Едмунд Штойбер. Під час недавнього візиту до Брюсселя він досить різко критикував домовленості, що їх було досягнуто в Гетеборзі, зокрема ухвалений графік вступу нових країн до ЄС. Найбільше його турбує фінансування. Цілком очевидно, заявив Штойбер, що коштів, які планувалося виділити на цей процес до 2006 року, замало вже зараз. А без спільного фінансування аграрної і структурної галузей не розв'язати проблем Старого світу. Це стосується передусім країн Південної Європи, а також Франції (у сільськогосподарській політиці).

Зрозуміло, чому Німеччина, внесок якої до казни співтовариства сьогодні найбільший, так насторожено ставиться до розширення ЄС: саме вона нестиме додаткове фінансове навантаження. Тут дедалі частіше лунають голоси політиків, котрі вимагають зваженішого підходу до розширення союзу. А дехто взагалі закликає переглянути терміни вступу і навіть перенести їх, поки проблему фінансування не буде розв'язано.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Хроніка. Факти. Події

Москва

«Гуманітарка» з Росії

Прем'єр РФ Михайло Касьянов підписав розпорядження про надання гуманітарної допомоги населенню районів України, що постраждали від стихійного лиха в листопаді—грудні минулого та в березні нинішнього року. Доручено виділити близько 19,1 млн. рублів.

Нью-Йорк

Післяопераційні ускладнення

Хлопчик, що зазнав нападу акули, усе ще перебуває в критичному стані після перенесеної 11-годинної операції, під час якої йому пришили відкушену руку. У нього відмовила нирка.

Лусака

Африканське СНД

У столиці Замбії відбувся саміт 50 африканських країн, які обговорили перспективи створення Африканського співтовариства. Воно має прийти на зміну Організації африканської єдності.

Іркутськ

Помилка екіпажу

Така причина трагедії під Іркутськом. Про цей висновок урядової комісії, що розслідувала загибель Ту-154, повідомив її голова Ілля Клєбанов.

Бредфорд

Нові сутички

На півночі Англії сталися нові сутички на продовження хвилі сутичок між представниками білої та азійської громад. Десятеро осіб заарештовано.

Софія

25 доларів на годину

Знешкоджено міжнародну злочинну групу, яка постачала в нелегальні розважальні заклади Болгарії дівчат з України. На них «працювали» 10 українок та четверо болгар. Сутенери вимагали з клієнтів дівчат по 25 доларів за годину.

Азов

Хейєрдал на Азовському морі

Всесвітньо відомий норвезький учений-дослідник Тур Хейєрдал розпочав розкопки на Азовському морі. Експедиція вже знайшла фрагменти старовинної кераміки I століття до нашої ери.

Ісламабад

Охоронці злякалися

Ескорт президента Пакистану Первеза Мушаррафа потрапив в автомобільну аварію. Приватне авто несподівано врізалося в одну з машин охорони. Глава держави не постраждав, однак інцидент спричинив справжню паніку серед його охорони.

Токіо

Космічна електростанція

У Японії почато розробку планів створення в космосі електростанції на сонячних батареях. Виділено 50 млн. ієн для підготовки техніко-економічного обгрунтування її будівництва на навколоземній орбіті і передання отриманої електроенергії на Землю в мікрохвильовому діапазоні.

Маніла

Суд над Естрадою

Поновилися судові слухання щодо експрезидента Філіппін Джозефа Естради. Всі спроби адвокатів зняти обвинувачення в корупції, що загрожують Естраді смертним вироком або в ліпшому разі — довічним ув'язненням, залишилися марними.

На знімку АП: будівлю суду охороняють тисячі поліцейських.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.

Таємниці кримського підземелля

Серед майже 900 печер Криму найзагадковішою стала знайдена останньою

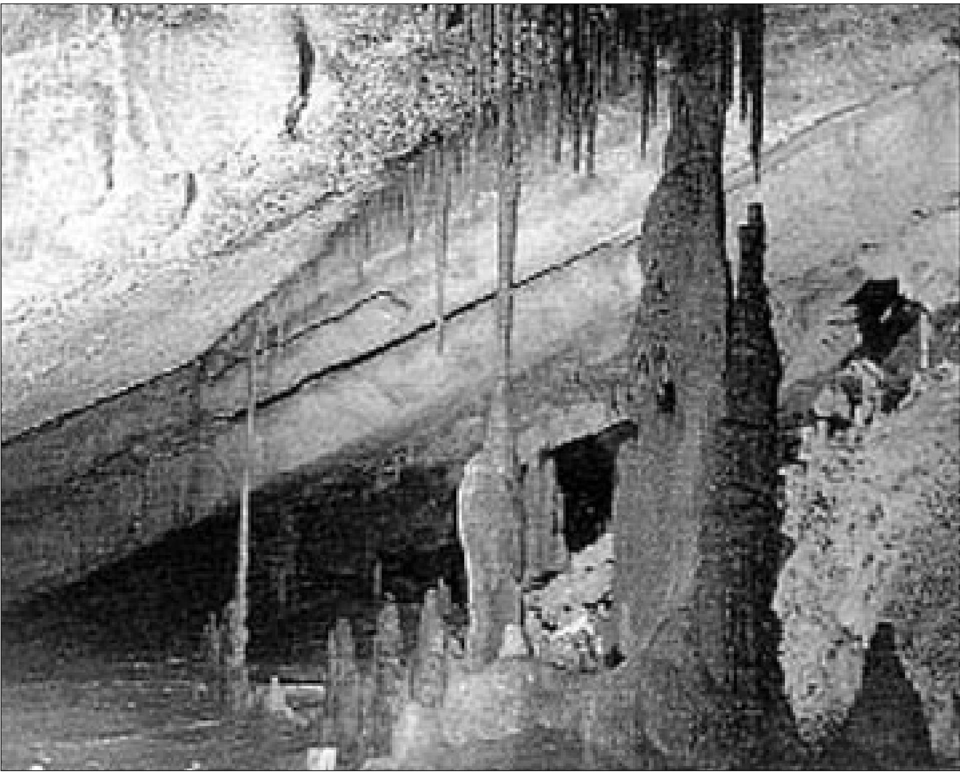

Дива бездонного колодязя

До початку розкопок тут кілька століть був непримітний земляний горб, що заріс кущами, і ніхто не здогадувався, що вздовж фортеці Чуфут-Кале пролягають підземні укріплення. Лише в караїмських легендах траплялися спогади про те, що під час воєн армії, переслідувані ворогом, біля стін цитаделі раптом зненацька зникали.

Займаючись історією водопостачання стародавнього городища, спелеологи натрапили в літописах на згадку про якісь Тік-Кую — прямий колодязь і Сакур-Кую — сліпий колодязь. Знайшла один з них випадково пошукова група «Онікс-Туру» під керівництвом «батька кримських спелеологів» Олександра Козлова. Рукотворний 30-метровий колодязь, пробитий у скельній товщі, відкрив унікальну систему підземних споруд, які здивували навіть фахівців. Вони твердять, що ця знахідка зберігає в собі таємниці, розгадати які поки що неможливо. Глибина колодязя набагато більша, ніж здавалося спочатку, бо ще не розкопано до кінця завал. Понад дві тисячі відер каміння підняли археологи і спелеологи перед тим, як пробилися у велику галерею. В ній відкрився глибинний незвіданий світ. З'ясувалося, що колодязь був без дна і служив входом до цілої системи підземних комунікацій — штолень. Ще невідомо, ким, для кого і коли їх створено. Залишки входу, товстих стін, переконують учених, що над цими спорудами були башти. На сто метрів у темінь ведуть широкі сходи, вибиті невідомими будівниками, — найпевніше рабами і полоненими. На стінах — відмітки проходок, сколи і сліди знарядь, якими пробивали в товщі ходи. Куди, навіщо — невідомо. Запитань більше, аніж відповідей. Аналогів споруді немає ні в Україні, ні в Європі. Ще неясно, що означають численні символи і знаки, зображення людей, хрестів, кораблів, комах, пізніші написи давньоєврейською мовою.

Єдиний малюнок, який вдалося розгадати, на думку Олександра Козлова, — креслення підземелля, яке допомагає орієнтуватися в хитросплетеннях ходів. Згідно з ним, до знайденого колодязя та галереї прилягають й інші схожі споруди у товщі скель. Учені гадають, що цю систему підземних ходів збудували набагато раніше стародавнього поселення Чуфут-Кале. За однією з версій, ця унікальна знахідка належить до новознайденої культури, про яку ще нічого не відомо. До багатої історії цього поселення, яке нині викликає незмінний інтерес учених і туристів, додалася ще одна нерозгадана таємниця.

Місто-фортеця, яке стояло на перехресті шляхів багатьох народів, було резиденцією ханів Гиреїв, а пізніше — столицею реліктового народу — караїмів, і досі приховує нерозгадані таємниці людської праці, думки, цивілізації.

Штреки Перекопського валу

Не менше рукотворних підземних споруд і на в'їзді до Криму, під нинішнім містом Армянськ та вздовж славнозвісного Перекопського валу.

Тут час від часу просідає земля, точнісінько, як на старих шахтах Донбасу (40 років тому навіть провалився чималий продовольчий магазин), а під новобудови часом не можуть забити бетонні палі, які, буває, зникають в підземних пустотах. Любителів підземного туризму відтягують перекази, що нібито в цих підземеллях у давні часи захоронено незчисленні жертви епідемій чуми, яких було стільки, що їх не встигали ховати і вимушені були скидати в підземні ходи, галереї і бездонні ями.

Директор Красноперекопського історичного музею Лев Кружко достеменно знає, що численні рукотворні підземелля пов'язані зі старовинною фортецею Ор-Капу, яку ще називали колись Фейх-Кермен (місто радості). Підземні галереї й тунелі вели від неї до колодязів і далі в степ, на випадок облоги. Ось яку історію записав від своєї вчительки Ганни Іванівни Леонової Лев Петрович.

У 1909 році, тоді ще студентка Київського художнього училища, вона похвалилася підземеллями Перекопу перед своїми однокурсниками. Всі так захопилися ідеєю відкрити бодай кілька їх таємниць, а може, й давній скарб, що, озброївшися мотузками й ліхтарями, вирушили в один з лазів, яких біля Ор-Капу тоді ще вистачало. Той похід запам'ятався на все життя. Широкий звивистий хід з боковими нішами, в яких траплялися зотліле військове спорядження і кінська збруя, купи наконечників стріл, кликав іти далі. Та, дослідивши близько півкілометра таємничих ходів, група змушена була повернутися — не було чим дихати під підземним склепінням.

Від Ор-Капу сьогодні залишилися лише сліди насипу, ями для зберігання зерна, змілілий рів. Каміння фортеці за століття розтягли на фундаменти та паркани місцеві жителі. Дивом зберігся тільки підмурівок однієї з башт біля Каркінітської затоки, а в найліпшому стані — шматок колись величного і неприступного Перекопського валу і рову біля нього. Між його камінням ще можна побачити залишки могутніх стовбурів дерев, замурованих у кладку. А десь затаїлися таємниці підземель, які ще чекають своїх дослідників.

Археологи переконані, що підземними ходами помережаний весь Перекопський вал, який колись простягався через увесь перешийок від Чорного до Азовського морів — від Сиваша до Каркінітської затоки. Вчені вважають, що споруджено цей заслін півострова від степових нападників ще у скіфські часи. Польова експедиція, яку очолював відомий український археолог Сергій Колтухов, дослідивши лінію перекопських укріплень, низку поселень епохи бронзи і раннього залізного віку, зробила кілька відкриттів.

З'ясувалося, що нинішні залишки Ор-Капу — це не старовинна фортеця, яка з'явилася біля Перекопського валу у XVI столітті, а зовсім інше фортифікаційне укріплення пізнішого часу. Замість потужної кам'яниці турецько-татарської доби, перед ученими постала земляна споруда з новими лініями оборони, які відрізнялися від старовинного письмового плану Ор-Капу. А завдяки аерофотометоду було встановлено, що Перекопський рів на кілька кілометрів врізається в Сиваш і виходить до Литовського півострова. На ньому знайдено два бастіони: Перекопська лінія виявилася лише основним вузлом великої, давнішої, лінії оборони, яка проходила по Сивашу від Перекопа до Арабата, а на Арабатській стрілці була старовинна фортеця. Перекопський вал і рів — два кінцеві пункти потужної загальної оборонної лінії. Знайдено рови і вали та оборонні башти й на Чокракському півострові, які, очевидно, теж входили до лінії оборони. Вони розташовані на бродах-переходах, що вели з материка до Криму. З'ясувалося, що вал насипаний у глибоку давнину, пізніше досипали його ще двічі. Або тоді, коли давні мешканці Причорномор'я — кімерійці, протистояли скіфам (про це свідчить і «батько історії» Геродот), або з кінця IV — початку III століття до н. е. скіфами, яких тоді витісняли з північночорноморського степу сармати.

Відновили Перекопську оборонну позицію аж у XV — XVI століттях кримські хани, які оцінили грандіозність і неприступність цієї земляної споруди. Тут гинули тоді тисячі полонених, вивищуючи вал, обкладаючи його камінням та поглиблюючи довжелезні рови. Вали і Ор-Капу не раз успішно штурмували запорозькі козаки, особливо вдало за часів кошового Івана Сірка. Сім башт Ор-Капу, які з'єднувала висока й потужна стіна, перегороджували перешийок повністю. Гарнізон фортеці тоді захищали щонайменше п'ять тисяч татар і сім тисяч яничар. Тисячі полонених в підземеллях лише ночували: на світанку їх виганяли безупинно укріплювати вал, рів і фортецю. Ворота до Криму були розташовані за першою баштою, найближчою до Сиваша. Щоб пройти через них подорожнім купцям, ремісникам і навіть послам потрібно було допроситися платного дозволу Ор-бея — командира гарнізону. Вільно пропускали лише чумаків. Це від них пішла легенда про золотого коня оздобленого дорогоцінним камінням, відлитого на повен зріст з ординського золота, буцімто схованого в одному з підземель. Чимало їх пізніше торгові люди пристосовували під льохи та підвали, прилаштовуючи залізні ворота, які й досі знаходять місцеві жителі.

Одразу по війні група відомих кримських археологів намагалася розгадати таємницю підземель перекопських укріплень, та змушена була відмовитися від свого наміру. Пошуковців зупинили снаряди й міни, залишені з часів Великої Вітчизняної війни. Це та ще небезпека обвалів мають стати пересторогою для нинішніх охочих доторкнутися до таємниць рукотворних підземель Криму. Без професійних провідників краще в лази, печери, галереї і штольні не потикатися. Надто вже багато бід трапляється з аматорами підземних розвідок. Надто небезпечні безлюдні підземелля вічного мороку, які стали свідками трагедій початківців — ентузіастів ризикованого туризму.

Навіть найдосвідченіші спелеологи не все розповідають новачкам, щоб не віднадити і не залякати передчасно тих, хто не на жарт захворів на «підземний магнетизм». Але легенду про Білого спелеолога — сяючий фантом людини, розкажуть обов'язково.

Легенди, підтверджені приладами

Ця примара з розряду аномальних явищ в підземеллях Криму найчастіше з'являється саме тоді, коли групи недосвідчених туристів під землею починають бешкетувати, лихословити, зловживати вином, викидати в печери сміття, сміятися до нестями. Такі вчинки нерідко закінчуються раптовою появою сліпучої фігури людини або рухливої сяючої смуги чи кулі. Бувальці твердять, що це цілком реальне явище, хоча дехто вважає такі фантоми духами загиблих туристів, приречених на довічні підземні блукання.

Науковці наполягають на тому, що (це ними практично доведено) свідки спостерігають плазмоїдну структуру, викликану їх власною підсвідомістю. Адже підземелля мають потужний енергетичний потенціал, а деякі гірські породи всотують і накопичують енергію. В печерах колись переховувалися й жили люди і звірі, здійснювалися культові обряди. Тому досвідчений спелеолог ніколи нічого звідси не винесе, якою б спокусливою не була знахідка. Хтозна яку вона має енергетику? А плазмоїди з'являються саме в тих підземеллях, де є потужні електромагнітні наведення за рахунок тектонічних розломів. Підземні розвідники — далебі не забобонні люди, зазвичай з хорошою освітою. Проте нез'ясовані аномальні явища і випадки змушують їх вірити в існування надприродних сил. Чим ще пояснити, що часом людей зненацька атакують і б'ють сяючі рухливі об'єкти, а буває, й рятують — виштовхують тих, хто застряг у вузьких проходах і щілинах, вибивають з рота цигарки, псують прилади наукових експедицій, раптом падають уламки із ще секунду тому монолітної скелі? Нерідко, незважаючи на рівне світло ламп, загадкові тіні можуть відстати від господаря або «відтанцювати» вперед, відбігти за ріг. Дехто такі «перекоси» тіні пояснює наявністю кристалів речовини, яка викривлює відбиття предметів. Зафіксовано й показання приладів, які чітко реєструють наявність різноманітних аномалій в гірських породах, ходах і печерах. А чим пояснити таку загадку: одна з печер Демерджі буквально засипана камінцями з акуратними отворами посередині. Причому дірочки пророблені не в результаті механічної чи хімічної дії, а ніби виплавлені потужним лазером.

Це аж ніяк не містика, наполягають вчені, які вивчають такі явища і сумлінно досліджують численні дивні випадки.

До незліченних давніх і недавніх таємниць підземного Криму ми тільки підступаємо. Їх не меншає. А охочих доторкнутися до них стає дедалі більше. Дещо з найпотаємнішого темні провалля відкривають тільки найпідготовленішим. Та всім спелеологам, особливо початківцям, за жодних обставин не варто забувати головні закони «спортсменів підземного братства»: ніколи не йти самому, без підготовки, надійного спорядження і досвідченого інструктора чи визнаного ветерана цього надто небезпечного виду спорту.

Будьте максимально розсудливі і розважливі, обов'язково зверніться до місцевої контрольно-рятувальної служби чи турклубу. Принаймні знатимуть, де вас шукати на випадок надзвичайної ситуації. Там — справжні професіонали, які охоче допоможуть у вашому прагненні утамувати свою спрагу захоплення від краси і таємниць підземель і печер Криму. Повірте, дивних загадок і секретів рукотворних і природних глибинних утворень на півострові вистачить усім.

Віктор ХОМЕНКО.

Людей зненацька атакують і б'ють сяючі рухливі об'єкти, а буває, й рятують — виштовхують

Нерозгадане

У мене містики немає.
У мене практика
Порфирій ІВАНОВ

Увійти в природу, поступово відмовляючися від усього, що її відділяє від людини, наважиться не кожний. Не кожний зможе досягти цілковитого спілкування з природою, включивши в процес не лише тіло, а й свідомість. Тому досвід Порфирія Корнійовича Іванова, відомого в народі як Учитель, просто унікальний. Ця людина, мабуть, єдина така. Проводячи на собі небачені експерименти впродовж п'яти десятків років, він показав граничні можливості людського організму, що дають змогу жити незалежно від природи.

То хто він, цей Учитель? Святий? Надлюдина? Згусток космічної енергії? Десятки років науковці вивчають феномен Іванова і досі не можуть знайти йому прийнятне пояснення.

З нього глузували, вважали ненормальним...

Замолоду Паршек був, як усі: хуліганив, пив, курив, лаявся. А десь ближче до 35 років з'ясувалося, що в нього рак. Причому хвороба вже відзначила останню стадію, коли сподіватися не було на що — злягти й повільно гинути. З відчаю і щоб прискорити мить розставання з цим світом, Паршек вирішив прискорити процес своєї смерті — підхопити іншу хворобу. Кілька днів поспіль Порфирій виходив на вулицю в лютий мороз босий і голий — та тільки не брала його застуда. Результат вийшов протилежний —страшна хвороба затихла, а через деякий час, працюючи над собою, Порфирій почав примічати, що одужує. І одного разу він прийшов до розуміння необхідності єднання людини з природою, зміни свідомості людини та її способу життя. Історія зафіксувала цю мить, той день і місце — 25 квітня 1933 року, Чувилкін пагорб, село Оріхівка Луганської області. Сьогодні це місце стало історичним. Щороку з усіх кінців країни та зарубіжжя сюди з'їжджаються послідовники та прихильники вчення Іванова.

Загартовуючися, спілкуючись із природою, оволодіваючи вмінням управляти своїм тілом, психікою, Порфирій Корнійович добився того, що міг цілі тижні проводити в степу, обходячись без одягу і взуття, і майже 100 днів не вживати їжі. Його не розуміли і не сприймали всерйоз. З нього глузували, вважали ненормальним цього великого чоловіка, котрий постійно ходив лише в трусах і босий, незважаючи на погоду. А коли вважали, то й відправляли туди, де таким було місце — до психушки. В цих закладах і у в'язницях Іванов загалом провів 12 років. Останнє «лікування» в Новошахтинській психлікарні Ростовської області мало не позбавило його життя. Порфирія Корнійовича тримали в неопалювальній камері, де не було ні ліжка, ні матраца, ні ковдри, а головне — в'язневі не давали спілкуватися з природою. Спроби друзів і соратників визволити Порфирія з цієї тюрми були марні. Тільки коли здоров'я Вчителя почало стрімко згасати, керівництво лікарні відправило його додому. Помирати. Як розповідає у своїх спогадах Валентина Леонтіївна Сухаревська — продовжувачка ідей Учителя, а на схилі років — його дружина, Порфирій Корнійович втратив тоді половину своєї ваги, тож із приміщення вона виносила його на руках. Важив Іванов тоді трохи більш як тридцять кілограмів...

Влада і Вчитель

Змінювався час — змінювалося ставлення до феноменальності Іванова. У своїх спогадах Порфирій Корнійович пише, що йому довелося зустрічатися зі Сталіним і Паулюсом. У роки Великої Вітчизняної війни його забрали в гестапо, але, визнавши юродивим, відпустили. Щоправда, не відразу. Спочатку вигнали на 37-градусний мороз і, потішаючися, вилили на бородання 20 відер води. Потім посадили в коляску мотоцикла і почали возити вулицями з вітерцем — а він живий. Його в ополонці тримали — а він хоч би що. Вирішили німці цей феномен у себе на батьківщині, в Німеччині, показати. Відправили бородання залізницею, але дорогою зняли з потягу і знову привели в гестапо. Все-таки Іванову вдалося звідти вирватися.

Розповідають, що виявив до Порфирія Корнійовича інтерес і навіть повагу батько всіх народів. Визнавши його здібності, Сталін видав такий папір, за яким Учителеві належало харчування, безплатний проїзд транспортом і шматок матерії на одяг, чи то пак на труси. Сталін ще пообіцяв: якщо, мовляв, свою справу доведеш, — пропагуватимемо її. Та тільки Хрущов, коли прийшов до влади, Іванова не визнав. Відібрав у нього і папір, і всі пільги.

Зафіксовано й інший факт: Іванов лікував Брежнєва. Підтверджує це фотографія в німецькому журналі «Шпігель» і повідомлення про те, що це робив Учитель.

«Моя мета — навчити не хворіти»

Хто мою ідею заперечить, якщо вона в житті врятує все на землі людство, — писав Порфирій Корнійович. —Паршек цю справу робить не для себе особисто, він робить цю справу для всього світу, всіх людей, щоб жити вічно. Іванов стверджував, що в Природі є три живі тіла: повітря, вода і земля. Все решта —технічне, штучне, тобто таке, що вмирає. У повітрі, воді та землі є завжди живі якості — «електрика, струм магніто». Такі самі якості має і людина. Здоров'я дають тілу лише повітря, вода і земля. Холодна вода пробуджує організм, повітря проштовхує, земля — приймає. На цьому понятті основана і його знаменита «Детка» — природний закон, що визначає, на думку Вчителя, правильні вчинки для здоров'я людини та еволюції її свідомості. «Моя мета, — казав він, — навчити всіх того, щоб не простуджуватися і не хворіти. Я не піп, не знахар і не лікар, я практик у природі, в мене містики немає, в мене практика».

Учитель Іванов помер 10 квітня 1983 року, залишивши тисячі послідовників свого вчення.

У народі його називають молодим Учителем

Однофамілець Порфирія Корнійовича Юрій Іванов став найвірнішим і найталановитішим учнем, який продовжив його ідеї. За це в народі його називають молодим Учителем. Гадаю, для Юрія це найдорожча нагорода. Та він і зовні схожий на Вчителя — в нього світле волосся і довга борода, він ходить в одних трусах і босий.

До Оріхівки Юрій приїхав із Куйбишева, де працював у конструкторському бюро авіаційного заводу і водночас викладав у пединституті, займаючися дослідженнями в лабораторії «Здоров'я». На батьківщину Вчителя Юрія покликало бажання продовжити справу природного оздоровлення і зібрати спадщину Іванова. Разом з дружиною Антоніною в Оріхівці Юрій створив науково-запроваджувальний центр «Здоров'я» та добровільне товариство «Джерела» імені Іванова. Із відомих 280 зошитів Учителя Юрію вдалося зібрати більш як 180, у тому числі ксерокопії та переписані зошити. Крім того, виготовили диски, на яких записано голос Порфирія Корнійовича. Зібрав Юрій і майже 200 фотографій Учителя.

Треба зазначити, що в області з розумінням ставляться до проблем центру. Свого часу Юрію Іванову було надано приміщення колишнього дитячого садка, де сьогодні

створено лабораторію і живуть «івановці». Це схоже, скоріше, на громаду. Люди живуть однією сім'єю, роблять одну справу, свої інтереси об'єднують однією ідеєю. Кожен із них свого часу був уражений серйозною недугою, але, живучи за системою природного оздоровлення «за Івановим», вилікувався і сьогодні допомагає іншим.

Кухня тут спільна. Город і вся живність — кури, корова — також спільні. У кожного є своя робота, пов'язана з фермою, виробництвом, або з обов'язками в домі. Крім того, «івановці» зайняті підготовкою і випуском журналу «Истоки». 42 години на тиждень вони голодують і щодня обливаються холодною водою, купаються, незалежно, ясна річ, від погодних умов. Вважається, що їхній організм зазнає серйозних функціональних змін. Наприклад, коефіцієнт корисної дії їхнього організму наближається до 60 відсотків, тоді як у більшості людей він не більше семи. Останнє можна пояснити тим, що наш організм багато сил витрачає марно, щоб перетравлювати їжу і боротися зі шлаками. Сувора помірність у їжі, суворе загартування відкриває «івановцям» світ в іншій площині.

...Досі залишається загадкою

Щодо діяльності безпосередньо молодого Вчителя, то він створив унікальну лабораторію, де, окрім іншої техніки, зібрано апаратуру, яка дає змогу дізнатися про здібності людини, — біогенератори, біостабілізатори та інше наукове обладнання. Апаратура дорога. Щоб її купити, сім'ї Юрія довелося продати машину і будинок. Результати досліджения вражають: Юрій доводить, що людина здатна переміщуватися в просторі і в часі. У такий спосіб він наче підтверджує один відомий і досить цікавий факт. Багато років тому американський космонавт Мітчел, перебуваючи в Москві, розповів, що на Місяці він бачив могутнього сивого розідреного бородатого старця. З опису він був схожий на Порфирія Корнійовича.

У зошитах Учителя Юрій знайшов дивний запис. Порфирій Корнійович пише, що Природа була проти присутності людей на Місяці і вирішила їх там залишити, а він умовив Природу відпустити людей на Землю, і вона це зробила. Можна вважати це містикою, фантастикою. Але, з другого боку, має рацію той, хто запитує: а чи достатньо ми пізнали себе? Може, телепатія, телекінез, ясновидіння — нормальний прояв людської життєдіяльності, які з невідомих причин поки що не реалізовані?

Як і чому природа відкрила свої таємниці Порфирію Іванову — досі залишається загадкою.

Алла АНТИПОВА.

Фоторепродукція Юрія ХРОМУШКІНА.

Журналіст змінює професію

Я — асистент хірурга—«пластика»

(Початок на 9-й стор.).

— Як мінімум — удар кулаком... Добридень, заходьте. Не соромтеся, це також лікар, — вказав на мене, звернувся до наступної відвідувачки, лікар.

Ця дама увійшла упевненою ходою і одразу почала пояснювати. У неї трохи вище колінної чашечки ось уже 15 років «живе» гігрома. Отака собі тверда кулька, яка має вигляд пухлини. Звичайно, їй порадили її видалити. Жінка попросила написати довідку для своєї роботи, щоб операцію оплатили. От тільки турбує напис на бланку «Косметологічна лікарня». Мовляв, хто повірить, що їй та операція справді конче потрібна. Не умовивши мого «колегу» дописати на довідці однеоднісіньке слово — «терміново», жінка вийшла так само впевнено, але в два рази швидше.

Пацієнти жваво змінювали один одного. За той період, доки тривало моє дослідження, скарги пацієнтів були майже однакові. У Насті від народження відстовбурчені вуха. Операція в Одесі бажаного результату не дала. А київські лікарі добилися успіху. Олександр Михайлович розповідає: пацієнти часто приходять похвалитися зачіскою. Адже тепер вони позбулися комплексу «капловухості». А усунувши зайву шкіру з повік, котра, у свою чергу, тисне на очне яблуко, багато хто перестає носити окуляри. Природжений пігментний невус також часто трапляється. Це така велика родима пляма з рослинністю. Видалити її цілком реально, і залишиться хіба невеличкий шрам. Залежно від складності всі операції тривають від п'яти хвилин до чотирьох годин.

Яких тільки примхів я наслухалася! Аж до того, що «Хочу ніс, як у Синді Кроуфорд» або «Пересуньте мені родимку з руки на лоба». До речі, ці слова належали хлопцеві. Траплялося й таке, що лікареві приносили журнал і пальчиком вказували, «що й де треба виправити». Я дивувалася, коли жінки, що зважилися видалити папіломи (вид родимок), раптом змінювали рішення. Мовляв, «вона мені не заважає», «з нею так гарно». А лікар, спокійно посміхаючись, пояснював прості істини. Передусім те, що будь-яку родимку, що вивищується над поверхнею шкіри, треба видаляти, бо вона може спричинити жахливе захворювання — меланому.

Коли вже збиралася йти, згадала, що також маю такі родимки. Олександр Михайлович майже наказав: «Восени — на видалення». «А може, не треба? Я ними завжди так пишалася...» Раптом зрозуміла, що це — вже чужа роль, що я перетворююся на одну з пацієнток, за якими нещодавно спостерігала зі сторони. А чом би й ні? Адже жінці властиво інколи вередувати. І я — не виняток.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО

■ Фотофакт

Уперше в історії СРСР і СНД підрозділ української регулярної армії займається пошуком та ексгумацією останків радянських солдатів, які загинули під час Великої Вітчизняної війни і залишилися на полі бою. На Турецькому валу на в'їзді в Крим водночас сапери знаходять та знешкоджують боєприпаси. На сьогодні, сапери розкопали до 300 м траншей та виявили останки 54 радянських і одного германського солдата. На полі буде споруджено меморіальний комплекс.

***На знімку:** старший оперативної групи зведеної інженерно-саперної роти 70-го інженерного полку 32-го армійського корпусу майор Олег Крижанівський тримає гільзу від снаряда поруч з ексгумованими останками трьох бійців артилерійського розрахунку гармати-»сорокоп'ятки» 550-го стрілецького полку 126-го Горловської дивізії, які загинули в 1944 році в бою під час оборони укріплень від прямого влучення снаряду.*

Фото Андрія КАНИЩЕВА (УНІАН).

Змінювався час — змінювалося ставлення до феноменальності Іванова

Фінансовий звіт АБ "Приватінвест" за 2 квартал 2001р.

Звіт про прибутки та збитки КБ

на 1 липня 2001 року
Форма N2.01
353489 "ПРИВАТІНВЕСТ", Чернігів
(коп.)

Символ	Стаття доходів	Усього
Доходи		290431256
60	Процентні доходи	221642545
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	86230153
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарськоо діяльності	87472859
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	11531109
605	Процентні доходи за цінними паперами	36408424
61	Комісійні доходи	55265756
610	Комісійні доходи за операціями з банками	535145
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	54730611
62	Результат від торговельних операцій	9059625
63	Інші банківські операційні доходи	3116757
639	Інші банківські операційні доходи	3116757
6397	Штрафи,пені,що отримані за банк. операціями	711406
64	Інші небанківські операційні доходи	644834
649	Інші небанківські операційні доходи	644834
67	Повернення списаних активів	701739
671	Повернення списаних активів	701739
	Витрати	269996782
70	Процентні витрати	173525097
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	54150622
702	Процентні витрати за коштами до запитання суб'їктів господарськоо діяльності	8219874
703	Процентні витрати за коштами бюджету та позабюджетних фондів Украони	49850
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	60594981
705	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу	821552
709	Інші процентні витрати	49688218

Усього	Символ	Стаття доходів
71	Комісійні витрати	4625125
710	Комісійні витрати	4625125
73	Інші банківські операційні витрати	3556353
739	Інші банківські операційні витрати	3556353
74	Інші небанківські операційні витрати	89792183
740	Витрати на утримання персоналу	47856570
7400	Основна і додаткова заробітна плата	34777776
7401	Внески на державне соціальне страхування	12287996
74011	з них: збір на соц.страхув на випадок безробіття	600094
7403	Матеріальна допомога та ін. соц. виплати	630500
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	1439168
7411	Податок на землю	243600
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	1195568
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	14128667
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	4629699
7423	Амортизація	9498968
743	Інші експлутаційні та господарськ витрати	9404534
744	Витрати на телекомунікацію	11453065
745	Супутні небанківські операційні витрати	3614670
749	Інші небанківські операційні витрати	1895509
77	Відрахування в резерви та списанні безнадійних активів	-7793076
770	Відрахування у резерви	-8661549
772	Відрахування в резерви пўд сумнўвну	868473
	Прибуток (збиток) до сплати податку	26725574
79	Податок на прибуток	6291100
	Чистий прибуток (збиток)	20434474

Зведений балансовий звіт
353489,АБ "ПРИВАТІНВЕСТ", Чернігів

(з даних 02 файлу) на 1 липня 2001 року

(коп.та сота частка од.валют)

Статті балансу	На початок року 01-01-2001р.	Усього 01-07-2001р.
АКТИВИ	4051114809	4423195217
Готівкові кошти	22044593	24767844
Банківські метали	0	0
Дорожні та інші чеки	0	0
Кошти в НБУ	228178015	224727169
Кошти в інших банках	1598461135	1786271963
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	400000000
у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	0	400000000
Резерв під знецінення казначейських ЦП	0	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	0	400000000
Депозити та кредити в інших банках	548070000	0
Резерв під заборгованість інших банків	9125615	2453489
Нетто: депозитів,кредитів в інших банках	538944385	-2453489
Цінні папери в портфелі банку на продаж	95268976	316333908
Резерв під знецінення ЦП на продаж	0	0
Нетто: цінних паперів в портфелі банку на продаж	95268976	316333908
Цінні папери в портфелі банку на Інвестиції	1384200	1384200
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	1384200	554200
Нетто: цінних паперів на інвестиції	0	830000
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	734483237	828728296
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	14089451	12885655
Нетто: кредитів та фінансового лізингу (оренда), які надані клієнтам	720393786	815842641
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	891586373	894480790
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	57326989	66059704
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	834259384	828421086
Нараховані доходи до отримання	7196193	21098343
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	0	868473
Нетто: нараховані доходи до отримання	7196193	20229870
Інші активи	6368342	8224225
Резерв під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	0	0
Нетто: інші активи	636834	28224225
СУКУПНІ АКТИВИ	**4051114809**	**4423195217**

Статті балансу	На початок року 01-01-2001р.	Усього 01-07-2001р.:
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	**2102355424**	**2454005358**
Кошти банків	0	0
Депозити та кредити банків	0	626920000
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0	0
Кошти кліїнтів	1451962107	1247254945
Інші депозити	0	0
Боргові цінні папери, емўтованў банком	79072806	0
Кредити,отримані від міжнародних фінансових організацій	0	0
Субординована заборгованість	550000000	550000000
Нарахованў витрати до сплати	11560478	18599733
Інші зобов'язання	9760033	11230680
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	2102355424	2454005358
КАПІТАЛ	1948759385	1969189859
Статутний капітал	1070000000	1069992000
Зареєстрований статутний капітал банку	1070000000	1070000000
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	1070000000	1070000000
Капіталізовані дивіденди	0	0
Викуплені власні акції	0	8000
Результат минулих років	71328101	178990906
Прибуток минулого року, що очікує Затвердження	0	0
Збитки минулого року, що очікують Затвердження	0	0
Емісійні різниці	0	4000
Загальні резерви	699365173	699768479
Результат поточного року	8066111	20434474
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	**1948759385**	**1969189859**
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	**4051114809**	**4423195217**
Активи-пасиви (має бути 0)	0	0
Активи NN 380,390,391,392	61019827	26997003
Пасиви NN 380,390,391,392	61019827	26997003
Доходи NN 608,618,638,648	4104910	2941434
Витрати NN 708,718,738,748	4104910	2941434
Різниця (має бути 0)	0	0

Голова правління ***О.Г. Шульга***
Головний бухгалтер ***Н.В.Сусленко***

Арбітражним судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-Б) порушено справу № 24/255-Б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничого підприємства «Оском», юридична адреса та реквізити: 04070, м. Київ, вул. Сковороди, 7, поточний рахунок № 26007208987001 в ОПЕРУ Київської дирекції АК АПБ «Україна», код ЄДРПОУ 21620959.

Розпорядником майна призначено Чечельницького Олександра Йосиповича (ліцензія № 000411 від 05.04.2000).

Арбітражний суд приймає претензії кредиторів протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 600/5 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Вінницьке авіаційне підприємство» (21015, м. Вінниця-15, код ЄДРПОУ 20085458, розрахунковий рахунок 260083011796 у Вінницькому центральному відділенні «Промінвестбанку» м. Вінниці, МФО 302571).

Розпорядником майна призначений Панасенко К. М., м. Київ, тел. 8-044-253-93-75.

Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

27 августа 2001 года в 11.00 состоится очередное собрание акционеров **ОАЗТ «Промснаб»** с повесткой дня:
1. Отчет правления и утверждение планов на 2001 год.
2. Выборы руководящих и контролирующих органов Общества.
3. Внесение изменений в учредительные документы Общества.
4. Об акциях Общества.
5. Разное.

Место проведения собрания: Россия, г. Москва, Фуркасовский переулок стр. 12/5.

Руководство.

Арбітражний суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 23.02.2000 р. по справі № 5-85Б визнав банкрутом АТЗТ «Макіївська харчосмакова фабрика», 86100, Донецька область, м. Макіївка, вул. Театральна, 9, р/р 26006980477 в Макіївській філії АКБ «Укрсоцбанк» м. Макіївка, МФО 334174.

Ухвалою арбітражного суду від 8.06.2001 р. по справі № 5-85/Б відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначений Бицаньов Вячеслав Валерійович (ліцензія № 585 від 20.04.2001 р.)

Закрите акціонерне товариство
СПМК-2 «Рівнеагроспецмонтаж»

Код ЄДРПОУ 00910624

Повідомляємо, що 30 серпня 2001 року об 11.00 за адресою: м. Рівне, вул. Будівельників, 5 (приміщення адмінбудинку) відбудуться збори акціонерів товариства

Порядок денний:
1. Про внесення змін та доповнень до статуту ЗАТ СПМК-2 «Рівнеагроспецмонтаж», шляхом викладення Статуту в новій редакції.
2. Про затвердження нової редакції Статуту ЗАТ СПМК-2 «Рівнеагроспецмонтаж».
3. Про делегування повноважень Вищого органу Товариства Голові загальних зборів акціонерів ЗАТ СПМК-2 «Рівнеагроспецмонтаж».

Для участі у зборах акціонеру (його представнику) необхідно з собою мати документ, що засвідчує особу, крім цього, представнику акціонера мати документ, що підтверджує його повноваження.

Початок реєстрації акціонерів — 30 серпня 2001 року, з 10.00; закінчення реєстрації — 10.30.

Тел. для довідок: (код) 0362 280-553.

Арбітражний суд Донецької області, 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157, постановою по справі № 24/96 Б від 12.12.2000 р. визнав банкрутом Колективне сільськогосподарське підприємство «Перемога», с. Расипне, Шахтарського району, код ЗКПО 24655757 та відкриває ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Сівякова В. В., ліцензія № 000023.

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації об'яви.

Арбітражний суд Донецької області, 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157, постановою по справі № 24/100 Б від 13.03.2001 р. визнав банкрутом Колективне сільськогосподарське підприємство «Нива», с. Краснівка, Волноваського району, код ЗКПО 00695924 та відкриває ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Сівякова В. В., ліцензія № 000023. Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації об'яви.

В объявлении, опубликованном в газете «Голос Украины» за 27.06.01 о собрании акционеров **АОЗТ «Золотое руно»** пункт 2. читать в следующей редакции: **о реорганизации АОЗТ «Золотое руно».**

ООО «Вулкан»

(код 30865234) сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение одного месяца. Тел. (0572) 20-86-91.

Колгосп «Прогрес» Тернопільської області Зборівського району с. Гарбузів повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом одного місяця з моменту опублікування.

Арбитражный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) возбудил дело № 15/94Б о банкротстве ООО «Вавилон» (ОКПО 25343114, юр. адрес: г. Донецк—17, бул. Шевченко, 29, р/с 260069801061 в Левобережном филиале г. Донецка АКБ «Укрсоцбанк», МФО 334657). Распорядителем имущества должника назначен а/у Троян В. В. (Лицензия № 446).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

До уваги клієнтів
та ділових партнерів
ВАТ «Українські ювеліри»!

Рішенням загальних зборів акціонерів ВАТ «Українські ювеліри», які відбулися 15 червня 2001 року змінено назву Товариства з Вікритого акціонерного товариства «Українські ювеліри» на Відкрите акціонерне товариство «Київський ювелірний завод» (ВАТ «Київський ювелірний завод»).

ВАТ «Київський ювелірний завод» є правонаступником за всіма правами та зобов'язаннями Відкритого акціонерного товариства «Українські ювеліри».

Правління ВАТ «Київський ювелірний завод».

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу Б 15/20/01 про банкрутство ВАТ «Павлоградський м'ясокомбінат» (51400, Дніпропетровська область, м. Павлоград, вул. Некрасова,54), р/р 2600715857900, в ФКБ «Приватбанк» м. Павлоград, МФО 305727, код ЕДРПОУ 00443281.

Заяви санаторів і кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Розпорядник майна Козаченко В. М. ліцензія № 000003, 49044, м. Дніпропетровськ-44, а/с 2725.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу Б 24/133/01 про банкрутство «Петропавлівське районне об'єднання по агропромисловому будівництву «Райагробуд» (52700, Дніпропетровська область, с. м. т. Петропавлівка, вул. Польова, 179), р/р 26005285116001, в Петропавлівське ТВБВ Дніпропетровської дирекції АКАПБ «Україна», МФО 305103, код ЕДРПОУ 035834047.

Заяви санаторів і кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Розпорядник майна Козаченко В. М. ліцензія № 000003, 49044, м. Дніпропетровськ-44, а/с 2725.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 726/5 про визнання банкрутом ТОВ «Світанок» (23600, м. Тульчин, вул. Лобача, 26, кв. 2, Вінницької області, р/р 26003337901 в Тульчинському відділені Вінницької філії АБ «Енергобанку», МФО 302731).

Розпорядником майна призначено Болховітіна В. М., м. Вінниця, тел. 43-72-09.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

СООО «Батьківщина» (код 30834520) прекращает свою деятельность путем ликвидации.

Претензии кредиторов принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования обьявления по адресу: 75123, Херсонская область, Цюрупинский р-н, село Счастливое, улица Ленина.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу Б 15/139/01 про банкрутство Дніпропетровського державного підприємства робітничого постачання «Експрес» (49036, Дніпропетровськ, вул. Фрунзе,3), р/р 26000092406141 в ДОФ АКБ «Укрсоцбанк» м. Дніпропетровськ, МФО 305017, код ЕДРПОУ 01101789.

Заяви санаторів і кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Розпорядник майна Козаченко В. М. ліцензія № 000003, 49044, м. Дніпропетровськ-44, а/с 2725.

Глодоський скарб

Сорок років тому, у червні 1961 року, на Кіровоградщині було зроблено унікальне археологічне відкриття...

Переді мною лежить незвичайна книга. Не нова — видана більше тридцяти років тому «Науковою думкою» у Києві. Але — насмілюся ствердити — відома дуже вузькому колу не те, що читачів: навіть фахівців — істориків, археологів. Бо тираж її — всього 650 примірників. Це непросте видання — його благословили у світ Академія наук України та Інститут археології, книга видрукувана трьома мовами — українською, російською, англійською. Словом, книга «Глодоські скарби» — унікальне видання, що стало бібліографічною рідкістю. Сьогодні воно потрібне нам, як ніколи раніше... Та спочатку — про історію, пов'язану із скарбом.

У червні 1961 року десятикласник глодоської школи Новоукраїнського району Володимир Чухрій ішов берегом ставка, спорудженого кілька років тому на річці Сухий Ташлик. Перебігаючи через невеликий ярок, що трапився на його шляху, випадково зачепив камінець, що стирчав із стінки ярка. І остовпів: з тріщини посипалися блискучі предмети. Володимир витягнув ще один камінь...

Довкола знахідки Володимира події розгорталися, як у справжньому детективі. Довідавшись про «поклади» золота, троє сучасних копачів у складі бригадира рільничої бригади, двох колгоспників і дільничного міліціонера вирішили організувати «розкопки». Два дні вони перекопували землю яру, розшукуючи скарби. Хтозна, чим би все закінчилося, якби про подію не довідався від Володимира вчитель місцевої школи Антон Галенко. Досвідчений педагог, мудра людина, Антон Семенович відразу усвідомив цінність знахідки і повідомив у район. У Глодоси виїхали фахівці... Новоявлені «археологи» були жорстоко покарані. З дільничного на очах селян начальник міліції зірвав погони, з іншими трьома розбиралися слідчі. Важко сказати, чи все знайдене повернуто історії, але врятувати вдалося багато.

Про подальший перебіг подій розповідає Михайло Мохонько

— Коли стало відомо про скарб, нас — учнів восьмого-десятого класів «мобілізували» на розкопки. Брали тільки хлопців і роздягали до трусів. Два місяці ми перелопачували землю, пальцями перетирали кожну грудочку. Після роботи всіх ретельно оглядали. Таким чином жодна крупинка скарбу не була втрачена.

Так біля Глодосів було відкрито надзвичайно цікаву історичну пам'ятку. Знахідка включала близько ста золотих виробів вагою понад 2,5 кілограма. Це те, що вдалося зберегти: нагрудні ланцюги з медальйонами і підвісками, обкладки зброї, сережки, браслети, персні, поясні наконечники, бляшки від кінської збруї та близько 70 срібних предметів загальною вагою понад кілограм. Серед знайдених речей є рідкісні вироби, зразки деяких з них були знайдені в Україні вперше. При цьому варто додати, що чимало цінних предметів втрачено, не все археологам повернуто...

Глодоська знахідка — не такий собі звичайний скарб: це було поховання воїна чи воїнів із зброєю і кіньми. Після детального аналізу речей, проведеного Інститутом археології АН України, стало зрозуміло, що знахідка належить до маловивченого періоду в історії нашої країни — часу перед утворенням Київської держави, тобто — до кінця VII — початку VIII ст. н. е. Вчені зробили кілька найголовніших висновків, обстеживши предмети. Насамперед на березі Сухого Ташлика був похований слов'янин (це дуже важливе відкриття). А ще це була надзвичайно знатна і багата людина, судячи з усього — князь, вождь племені. І загинув він від ран: у голову (дві) та в стегно.

Ця унікальна знахідка в поєднанні з іншими археологічними пам'ятками, зробленими до і після глодоського відкриття, та з працями істориків, особливо українських, які тривалий час замовчувалися, розкриває одну з найменш вивчених сторінок історії українського народу.

***

Вже давно доведено, що Київська держава мала свою передісторію. У VII—IX ст. відбувався процес об'єднання слов'ян у великі державні утворення. Центром цих утворень стало середнє Подніпров'я, а основою — племена полян, сіверян та уличів. Саме з уличами пов'язані події, що відбувалися на території сучасної Кіровоградської області. Уличі освоїли степову смугу між Дніпром і Бугом аж до Чорного моря. Баварський географ IX ст. писав, що уличі — «народ численний» — мали 318 міст, більше, ніж будь-яке інше плем'я, відоме історії.

«Літопис Руський» свідчить про уличів, що «було множество їх, бо сиділи вони по Бугові й по Дніпру аж до моря, і до сьогодні». Уличі утворили у межиріччі Інгулу та Інгульця, за визначенням Михайла Грушевського, край, що звався Лебедією. А лежала та Лебедія між двома річками, що течуть у Чорне море, тобто — Інгул та Інгулець. Це частина територій сучасних Кіровоградської, Дніпропетровської та Миколаївської областей.

Ясна річ, уличі контролювали величезну територію, на яку часто здійснювали набіги степові кочівники, в основному тюркського походження. Предметом особливої уваги обох сторін були річки Дніпро, Інгул, Інгулець — на сході, Синюха, Південний Буг — на заході. Всі ці річки текли у Чорне море (в той час воно називалося Руським). А воно з давніх часів служило найкоротшим шляхом до Візантії, Греції, на Балкани, Крим.

Найбільшого удару уличам завдали орди авар, які з'явилися у Причорномор'ї в 558 році. Авари напали на народи Приазов'я, а згодом — і на уличів. Для східних слов'ян настав період тривалої боротьби з кочівниками. Вона не припинялася аж до монголо-татарського нашестя — на початку XIII століття. Першим, хто прийняв на себе удар кочівників, був улицький князь Мезамир. «Син Ідаризія, брат Келягаста», як повідомляє візантійський історик. Михайло Грушевський називає цього князя як людину особливо впливову і здібну до боротьби. Але авари підступно вбили ватажка уличів, коли той прибув у табір їхнього воєначальника для переговорів.

Боротьбу з аварами продовжив наступний вождь уличів — Давріт. Про життя його історії мало відомо, але ті факти, що маємо, свідчать: це був мужній і розумний князь, який немало зробив для відсічі нападників. Вочевидь, десь на початку VII ст. відбулася військова сутичка між аварами, яких їхній каган (правитель) послав «винищити плем'я уличів», та дружиною князя Давріта. Це могло трапитися на березі Інгулу, де перебували на той час основні сили уличів, а із сходу на них тисли авари. Відходячи до Південного Бугу, уличі виносили свого пораненого князя. Однак від ран, заподіяних йому у бою, він помер на березі Сухого Ташлика. Тут, біля сучасних Глодос, його й поховали з усіма військовими почестями.

Цікаву, дуже маловивчену сторінку нашої давньої історії розповіла глодоська знахідка. Шкода, що скарби, виявлені на берегах Сухого Ташлика, стали лише експонатами музею. На основі їх вивчення А. Сміленко написала наукову працю, що лягла в основу книги «Глодоські скарби». На цьому аналіз речей із поховання припинено. Так само, як не ведуть активно археологічні дослідження багатьох курганів, рештки яких густою мережею вкрили область. Їх поступово знищують, розорюють, вони щезають з лиця землі. А скільки можуть розповісти ці німі свідки історії українського народу...

Юрій МАТІВОС,
почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців, заслужений журналіст України.

І неба було мало, і землі

Другий Всеукраїнський фестиваль і конкурс «Голос України»

для фольклорно-етнографічної композиції «Від Ужка до Ясіня — на весілля». Не кажучи вже про весь звітний концерт майстрів і художніх колективів «Чарівні мелодії Закарпаття», присвячений 10-й річниці незалежності України.

Палітра культур Закарпаття увібрала в себе кращі зразки творчості українців, угорців, словаків, румунів, росіян, ромів... І кожна з них неповторна й самобутня. Сплести ці квіти в один вінок закарпатці вирішили через відтворення фрагментів весіль як обряду, що увібрав у себе слово і музику, танець і народний гумор.

А розпочався звітний концерт майстрів і художніх колективів із Закарпатської області театралізованою літературною музично-хоровою та хореографічною композицією «Ода орлиному краю». В супроводі Ужгородського симфонічного оркестру цю оду відтворили заслужений ансамбль танцю України «Юність Закарпаття» та актори обласного українського музично-драматичного театру. Закарпатський народний хор та багато інших колективів.

Прикрасою концерту стали, безсумнівно, виступи народного артиста України Івана Поповича, заслуженого артиста України Степана Гіги. Іван Попович, зокрема, порадував зал відомими творами «Закарпаття моє» та «Гуцулянка». Степан Гіга пісню на слова С. Галябарди «В райськім саду» присвятив пам'яті Назарія Яремчука й заключні акорди твору зал слухав стоячи.

Вигуками «браво!» сприйняли гості Національного палацу «Україна» танці й хореографічні композиції у постановці народних артистів України Михайла Суслова та Клари Балог, заслуженого артиста України Михайла Сачка, виступ відомих музикантів краю піаністів Віктора, Тетяни та Катерини Теличків у супроводі Ужгородського симфонічного оркестру.

Глибоким патріотизмом і високою духовністю були пронизані пролог концерту та його заключний акорд.

Важко перелічити все те, що подав на суд глядача закарпатський край. Не менший успіх мали мальовничі полотна художників краю, витвори різьб'ярів, вишивальниць, гончарів, майстрів лозоплетіння. Не можна не погодитися зі словами справжніх поціновувачів мистецтва та гостей, котрі у книзі відгуків писали: «Закарпаття має те, чого не має жодна інша область».

— Під час підготовки до звітного концерту своє мистецтво демонструвало майже три тисячі аматорських колективів, що об'єднують близько тридцяти тисяч учасників, — розповів начальник обласного управління культури Петро Рак. — Місцеві звіти відбулися в усіх населених пунктах. Створено тридцять нових творчих колективів. І це попри всі ті складнощі, котрі переживає нині край після двох стихійних лих.

Найхарактернішою прикметою звітного концерту була масова участь у ньому дитячих та юнацьких колективів. Отже, самодіяльне мистецтво краю має майбутнє. Цю особливість відзначив і уродженець Закарпаття голова Центрвиборчкому Михайло Рябець у слові вдячності своїм землякам.

Надзвичайно важко було обрати кандидатуру лауреата конкурсу «Голос України», бо їх було декілька. Врешті вибір випав на юну Олю Сенинець із Хуста. Надто вже підкупила вона своїм неповторним голосом, коли виконувала українську закарпатську народну пісню «Гей, мамо солоденька».

Розповідь про це юне обдарування читайте в одному з наступних номерів газети.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Спорт

Події та результати

Футбол

Видатний французький гравець Зідан, який виступав в італійському «Ювентосі», відтепер гратиме за мадридський «Реал». Сума чотирирічного контракту — 59 млн. доларів. Сам спортсмен одержуватиме зарплатню п'ять мільйонів доларів.

Легка атлетика

Ніцца (Франція). Міжнародний турнір. Українець Олексій Лукашевич був перший у змаганнях стрибунів у довжину. Польська спортсменка Жистіна Пак встановила рекорд світу на дистанції 3000 метрів з перешкодами — 9 хвилин 25,31 секунди.

Теніс

Горан — герой хорватів

Лондон. **Вімблдонський турнір. Фінал. Горан Іванишевич (Хорватія) — Патрік Рафтер (Австралія) — 6:3, 3:6, 6:3, 2:6, 9:7.**

Ті, хто мав щастя минулого понеділка потрапити на центральний корт Вімблдонського клубу, стали свідками драми. Принаймні, найбільшої за останні півтора десятка років. Вигравши останнє очко шістнадцятого гейму п'ятого сету, хорват Іванишевич просто впав на корт, не приховуючи сліз. Уже вчетверте він грав у фіналі Вімблдону, проте жодного разу йому не вдавалося виграти найпрестижніший у світовому тенісі приз. Так, 1992 року він поступився у фіналі Андре Агассі (США), а в 1994 і 1998 роках — ще одному американцеві — Піту Сампрасу. Власне, та остання поразка у п'ятисетовому матчі трирічної давнини стала своєрідною точкою скочування хорвата у світовому тенісному рейтингу, де впродовж 90-х років він постійно перебував у чільній десятці. До цього турніру Іванишевич підійшов 125-ю ракеткою світу. І лише його великі досягнення на кортах Всеанглійського клубу лаун-тенісу і крокету дали йому можливість отримувати «вайл-карт» — іншими словами, особисте запрошення від організаторів.

Своєю перемогою Іванишевич вписав нову сторінку в історію світового тенісу. Недарма після фіналу він заявив: «Чи я не сплю?».

— Я мріяв про це ціле своє життя, — радісно заявив Горан, тримаючи в руках золотий кубок. — Але цього разу мене ніхто не брав до уваги. Однак я, а не хтось інший, тримаю в руках цей приз...

Опонент хорвата — Патрік Рафтер — сказав, що перед стартом турніру він не давав жодного шансу Іванишевичу, який впродовж цілого року до Вімблдону виграв лише сім зустрічей у дванадцяти турнірах.

Але всупереч усьому Іванишевич — чемпіон! Він справжній герой усіх хорватів: і живих, і тих, кого вже немає. На церемонії закриття Горан згадав свого найкращого друга, видатну зірку світового баскетболу Дражана Петровича, який загинув у автокатастрофі.

Отримавши кубок з рук представників англійської королівської сім'ї, красень Іванишевич подякував багатьом людям, котрі допомогли йому піднятися на вершину спортивної слави. Насамперед своїм батькам — чарівній парі, якою залюбуєшся. Пригадуються дні, проведені в компанії з Гораном Іванишевичем у Дубровнику кілька років тому. Варто було подивитися з яким захопленням і любов'ю ставиться до нього народ. Був Великдень, але склалося враження, що відзначають свято саме Іванишевича. Він — чудовий і ніжний син, надійний друг. Над усе любить свою Хорватію — перлину на березі Адріатики. А ще дуже полюбляє співати запальних далматинських пісень. Знає їх безліч. Але коли одного разу оркестр на честь українських тенісистів хвацько заграв «Їхав козак за Дунай», а ми всі дружно підхопили пісню, Іванишевич підійшов до нас і намагався підспівувати. Так йому припала до душі українська мелодія.

Перемога на кортах у Південно-Західному Лондоні повернула Горана до світової еліти. Проте він так і не сказав, чи повернеться наступного року сюди, щоб захищати свій титул.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: **Горан Іванишевич і спортивний оглядач нашої газети.**

«Земля» на бродвейській бруківці

Прожекти

Перебуваючи в Чернівцях, громадянка США Кора Шварц відвідала літературно-меморіальний музей письменниці Ольги Кобилянської та переглянула кінострічку, зняту за її геніальною повістю «Земля».

Твір заворожив гостю так, що вона захопилася бажанням — поставити його в Нью-Йорку, на Бродвеї. Ентузіастка переконана, що це буде ковток чистого духовного повітря для задушливого мегаполіса.

— Я примушу Бродвей полюбити цей твір, — сказала Кора чернівецьким інтелігентам, які дещо іронічно сприйняли її витівку. — У спектаклі буде багато музики, звучатимуть буковинські самобутні пісні. Актори гратимуть у колоритному національному вбранні. У музичному оформленні буде використано щемливі акорди гуцульських трембіт.

До Нью-Йорка Кора Шварц повезла копію фільму, буковинські вишивки, записи старовинних співанок. Усе це вона запропонує американським продюсерам, сподіваючись, що хтось із них неодмінно візьметься за інсценізацію «Землі».

Американка відкрила в себе на батьківщині притулок для письменників і назвала його іменем Ольги Кобилянської. Філію цього закладу вона вирішила створити й на Буковині.

Для пропаганди творчості буковинських митців Кора відкрила в мережі Інтернет двомовну веб-сторінку. На ній представлено довідковий матеріал про Ольгу Кобилянську та переклад одного з кращих її оповідань «Природа». Є тут і рекламний розділ. У ньому подано зразки буковинських вишивок, довідки про знаменитих майстринь. У такий спосіб Кора хоче привернути увагу багатих американців до їхньої творчості. Попит на вишивки, вважає меценатка, в США неодмінно пробудиться. Але для цього потрібна професійна реклама.

Свого часу невгамовна Кора Шварц створила міжнародну письменницьку гільдію жінок. Ось уже двадцять п'ять років діє ця громадська організація, яка допомагає письменницям видавати твори, підшуковувати перекладачів, захищати авторські права. Нещодавно в гільдію влилися й представниці буковинського жіноцтва.

Нещодавно на своїй веб-сторінці Кора Шварц повідомила, що варіант інсценізації повісті Ольги Кобилянської «Земля» готовий. Тепер слово за режисером, який виведе героїв твору на бродвейську бруківку.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

«Спаси мене, пісне»

Презентації

Під такою назвою вийшла у світ збірка відомого поета, заслуженого діяча мистецтв України Вадима Крищенка, яка була презентована у столичному прес-клубі «Єдина родина». Вадим Дмитрович — автор понад 30 поетичних збірок, сотень пісень, що посідають провідні місця в репертуарі не лише найпопулярніших виконавців України, а й інших країн. Його пісні «Берег любові», «До маминих очей», «Наливаймо, браття, кришталеві чаші» та багато інших, мабуть, нікого не залишають байдужими.

Зі словами привітань і подяки на презентації виступили прихильники та виконавці його пісень: Степан Галябарда, Іво Бобул, Віктор Шпортько та інші. Всі вони були одностайні в тому, що поет-пісняр вражає оточуючих глибоко національним і загальнодоступним словом, яке кличе до правди та добра. Творчість митця порівнювали з поезією В. Симоненка. Кажуть, лише поетам Бог дарував право бути речником рідного народу. І Вадим Дмитрович своїм мистецтвом постійно це підтверджує. Разом зі збіркою вийшов також його диск «Від весни до літа», до якого увійшло 18 пісень у виконанні Оксани Білозір, Віталія Білоножка, Раїси Кириченко... А присутні на зустрічі з відомим поетом мали можливість послухати експрес-концерт на слова В. Крищенка.

До речі, видання і випуск диску здійснено за сприяння громадського об'єднання «Єдина родина» та благодійного фонду «Дебют».

Вікторія ЛИТВИН.

Рівень європейський, якість столична

Протягом п'яти найближчих років у Харкові може бути відремонтовано 80% усіх міських доріг, а їхня якість наблизиться до столичних магістралей.

Такі гарантії дають головні подрядники, які працюють за програмою ремонту доріг. Найбільшу реконструкцію переживає нині проспект Гагаріна. Роботи тут провадяться з квітня і вже більшість ділянок, як вважають шляховики, наближено до європейського рівня. Загалом на ремонт міських шляхів до вересня буде витрачено 11 мільйонів гривень з обласного та міського бюджетів. Будівельники дають гарантії якості покриття до 10 років. Однак нерідко навіть нефахівцеві, який спостерігає за роботою шляховиків, доводиться констатувати, що так у Європі дороги не роблять.

Микола КОСИЙ.

Залишайтеся з «Голосом України»

Колектив допоможе

Я отримав травму на виробництві. У якому розмірі адміністрація підприємства має відшкодувати заподіяну мені шкоду?

Максим ДВІРНЕНЧУК.

Кам'янець-Подільський.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці», який закріплює обов'язок відшкодування власником шкоди працівникам у разі ушкодження їх здоров'я, виплата працівникові за шкоду, заподіяну йому каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків, здійснюється у повному розмірі втраченого заробітку. Крім цього потерпілому (членам сім'ї та утриманцям померлого) виплачують також одноразову допомогу, відшкодовують витрати на лікування (в тому числі санаторно-курортне), протезування, придбання транспортних засобів, по догляду за ним та інші види медичної і соціальної допомоги відповідно до медичного висновку.

Розмір одноразової допомоги встановлюють колективним договором (угодою, трудовим договором). Якщо відповідно до медичного висновку в потерпілого встановлено стійку втрату працездатності, ця допомога має бути не менше суми, визначеної з розрахунку середньомісячного заробітку потерпілого за кожен процент втрати ним професійної працездатності.

У разі смерті потерпілого розмір одноразової допомоги повинен бути не менше п'ятирічного заробітку працівника на його сім'ю, крім того, не менше річного заробітку на кожного утриманця померлого, а також на його дитину, яка народилася після його смерті.

Якщо нещасний випадок трапився внаслідок невиконання потерпілим вимог нормативних актів про охорону праці, розмір одноразової допомоги може бути зменшено в порядку, що визначається трудовим колективом за поданням власника та профспілкового комітету підприємства, але не більш як на п'ятдесят відсотків. Факт наявності вини потерпілого встановлює комісія з розслідування нещасного випадку.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Фермери розкололися, щоб позмагатися?

На Чернігівщині відбувся розкол у фермерському русі. Створено обласну асоціацію фермерів та приватних землевласників. Вона, на відміну від старої, вирішила не зачиняти двері перед владою, агропромівцями. Саме завдяки сприянню останніх виникли осередки нової організації практично в усіх районах. Нині у них до 500 членів. Нещодавно відбулися установчі збори обласної асоціації. Головою її обрано фермера з Менського району Петра Яковенка, виконавчим директором — голову Чернігівського відділення Державного фонду підтримки селянсько-фермерських господарств Миколу Сьомако. Отже, тепер на Чернігівщині діє дві обласні асоціації фермерів. Можливо, це сприятиме розв'язанню злободенних питань села.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Романтики з великої дороги

Кримінал

Міжнародна автомобільна дорога номер 255... Найкоротший автошлях зі Сходу на Захід. Дорога до «воріт Європи» — міжнародного митного поста «Ягодин» на україно-польському кордоні. Щодня нею курсують тисячі вантажівок і легковиків. На картах «дальнобійників» стратегічна траса позначена червоним олівцем. Небезпечну ділянку міжнародної дороги намагаються проїхати якомога швидше.

Незавидної слави піратської дороги траса набула років п'ять тому, після низки крадіжок майна «дальнобійників», нічних нападів, зухвалих пограбувань водіїв-іноземців. Відтинок Ковель—держкордон пролягає через густий ліс. Отож дорога, яку називають і «бетонкою», і «ягодинською», і «двома п'ятірками» (від номера 255), найсприятливіша для грабунку.

...Шикарна «іномарка» з київськими номерами мчить на шаленій швидкості. А попереду «голосує» симпатична молодичка з підлітковим рюкзаком за плечима. Водій зупинив авто біля неї.

— Сідай, лялю, підвезу.

У відповідь — потужний струмінь нервово-паралітичного газу з балончика... Очуняв хвилин через двадцять. Без золотих прикрас і гаманця.

...Лучанина Андрія К. теж пограбували, коли він їхав до Польщі за товаром. Приставили до скла обріз і забрали гроші. А «на пам'ять» прокололи шини.

Пірати у лісах під Ковелем орудували впродовж двох років. Міліція полювала на них, але злочинцям вдавалося втікти. І тоді тутешні правоохоронці оголосили справжню війну грабіжникам з дороги. Збільшили кількість постів, почалося патрулювання найнебезпечніших ділянок дороги. Та й водії стали обачливіші. І, врешті-решт, піратство зникло саме по собі. Кажуть, розбійники перебралися до білорусів...

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311120.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos